

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	840 Lej
Fél évre	...	420 Lej
Negyed évre	...	210 Lej
Havonta	...	70 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 ban ival 18bb

Magyar egységet!

Többfelől jár a híre annak, hogy a községi választásokon Aradváros különböző társadalmi rétegei és érdekcsoportjai külön listákkal akarnak kísérletezni. Ugy mondják, hogy egyfelől a kiskereskedők és kisiparosok, másfelől a háztulajdonosok és lakók igyekeznek önálló tömörüléssel jelöltjeiket a városi tanácsba juttatni. Még vagyunk győződve, hogy a csoportlisták gondolatával foglalkozó urakat a legbiztosabb szándék vezet, amikor érdekeik megfelelő képviselőtől óhajtanak gondoskodni. Ez természetes joga minden társadalmi osztálynak. Nem hisszük azonban, hogy a csoportlisták, guetilla harcmodort lancirozók végig gondolták az új taktikai lépés következményeit.

A most küszöbön álló községi választásokon ugyanis a lehető legsúlyosabb megpróbáltatás vár a magyarság egységére. Ha ezt az erőt jelentő egységet szétbontják: elbukik a magyarság tábora, de vele együtt bukna a kiskereskedők, kisiparosok, lakók és háziurak is. A csoportokra tagolt magyarság fölött könnyen győzedelmeskednek a liberálisok, nemzetiek, vagy parasztpártiak. Már pedig ebben a városban, ahol a lakosság túlnyomó többsége magyar, minden remény meg van arra, hogy a Magyar Párt kerül ki győzelmesen a választási harcokból. Ennek a biztos és jelentőségében beláthatatlan győzelemnek azonban egyetlen előfeltétele — a magyarság megbont-hatatlan egysége.

Minden magyar ember belátásához apellálunk, amikor rámutatunk arra az ősi magyar átokra, a széthúzásra, amely már annyi szenvedést, annyi bajt okozott. Nem sorolunk fel történelmi, elretentő példákat, nem hivatkozunk az oldott kéve veszendő sorsára, de igenis szólni akarunk a magyarság józan észéhez, becsületes magyar szívéhez.

Az áldatlan széthúzás a biztos bukást jelenti, az egység ereje a biztos győzelmet. Ne akarják a minden bizonytalansággal szembe forduló kísérletezők ezt a győzelmet meghusítani és inkább arra törekedjenek, hogy a különböző csoport-érdekeket a magyar egység közös nevezőjére hozzák.

Meghalt a vörösök hadügyi népbiztosa. — Erdély magyarsága önállóan megy a választási harcra. — Háromévi börtönre ítélték a sikkasztó gyermekkorházi gondnokot. — Telekosztás Aradon. — Karaván a börtönajtóban. — Lemondtak a váradi kamara magyar tagjai. — Tisza István emlékezete. — Max Linder és felesége öngyilkosságot követtek el.

Véres harcok Németországban.

Hitlerék tüntetése revolvérgolyókkal.

(Frankfurt, november 2.) A nemzeti szociálisták gyűlésén véres összeütközések történtek. A Hitler-csoport zárt sorokban akart a városon keresztülvonulni, amit azonban a helyi hatóságok nem engedélyeztek. Erre a tüntetők több lövést adtak le és egy járó-kelőt súlyosan megsebesítettek. Több tüntetőt letartóztattak. — Londonból táviratozzák: A Daily Mail jelentése szerint a

Kommunisták és rendőrök harca

kommunisták tegnap Kölnben nagy tüntetést rendeztek azért, mert a városi tanács a város legújabb költségvetésében redukálta a munkanélküliek segélyét. A munkanélküliek óriási tömege vonult a városháza elé, ahol zajosan tüntettek a város vezetősége ellen. A tüntetők többszöri felszólításra sem voltak hajlandók szétszórulni, mire a rendőrök fegyverüket használták. A tüntetők közül többen megsebesültek.

Beiktatták Cristea Miron patriarchát.

Nagyszabásu egyházi ünnepség Bucurestiben.

(Bucuresti, november 2.) Vasárnap délelőtt óriási tömeg jelenlétében, fényes ünnepségek keretében folyt le Cristea Miron patriarcha beiktatása. Reggel nyolc órakor megkondultak a főváros összes harangjai, majd ünnepi mise következett a patriarchatuson, ahol a kormány tagjai, az egész klérus, a külföldi vendégek, a hadsereg képviselői és nagyszámu előkelő közönség jelentek meg. Délelőtt fél tizenegykor a királyi palota tróntermében folytatódott az ünnepség, amelyen a diplomaták, a kormány tagjai, a külföldi egyházak képviselői, szenátorok és képviselők, az egyházak reprezentánsai, a tábornokok és államtitkárok vettek részt. Miron Cristea patriarcha királyi fogaton érkezett a patriarchatus épületéből a királyi palotába. Mellette Lepadatu kultuszminiszter foglalt helyet. A többi kocsiban a moldvai, erdélyi, bukovinai metropoliták és a chisinaui archimandrita ültek. A trónteremben Ferdinánd király mély gondolatokban gazdag beszéd kíséretében adta át a pásztorbotot a patriarchának. Az uralkodó rámutatott a patriarchatus létesítésének nagy fontosságára egyházi, történelmi és nemzeti szempontból. Majd megindító jelenet következett. A király lejött a trónról és megcsókolta a patriarcha kezét. A példát követte a királyi család többi

tagja. Ezzel az ünnepség a királyi palotában véget ért és az összes résztvevők processziót alkotva, a harangok zugása és az uccán sorfalat álló közönség lelkes ovációja közben a patriarchatus épületébe vonultak. Te Deum következett a székesegyházban, majd Lepadatu kultuszminiszter felolvasta a patriarcha kinevezéséről szóló királyi dekrétumot. Pymen moldvai metropolita az ortodox egyház képviselőjében üdvözölte a patriarchát. Germanos sardeoni metropolita, a jeruzsálemi patriarcha delegátusa, a konstantinápolyi patriarcha, továbbá Emilian, Timok metropolitája a jugoszláv egyház, Policard görög metropolita a görög egyház, Neofit viddini metropolita a bolgár egyház, Antonie kiewi metropolita az orosz egyház és Dionizie varsói metropolita a lengyel egyház nevében üdvözölték a patriarchát. Ezután a vendégek átnyújtották ajándékaikat, amelyek között különösen nagy feltűnést keltett a bolgár egyház ajándéka: egy középkori, Romániában nyomtatott evangélium, valamint a varsói metropolita művészi kivitelű barát-csuklyája. Délután két órakor diszebed volt, melyen a patriarcha a királyi családra, Lepadatu az új patriarchára, Balan erdélyi metropolita a külföldi vendégre és Germanos a román népre és a kormányra mondtak pohárkö-

szöntöt. Délután öt órakor egyházi hangverseny volt az Atheneumban. Az ünnepség este udvari ebéddel ért véget.

Telekosztás Aradon.

A város vezetősége jelentkezésre hívja fel a telektulajdonosokat.

(Saját tudósítónktól.) Ma fejezte be Aradváros vezetősége a köztisztviselők, hadiözvegyek vagy árvák és katonatisztek részére kiutalt telkek összeállítását. Ezzel egyidejűleg felhívja mindazokat, akik telket kaptak és akiknek neve alább megjelenik, hogy rövidesen jelentkezzenek a városháza 75-ös szobájában az ügyész hivatalában, ahol megkötik velük a szerződést és birtokukba adják a telkeket. Telket az alább felsoroltak kaptak: Bejan Romulus, Boneu Vasil, Brunhuber Kálmán, Duma Arsenie, Fekete Gábor, Heinrich Adám, Jac Jenő, Linguár Pál, Madár József, dr. Mager Romul, Marcinyák István, Mello Ferenc, Nagy Károly, dr. Trailescu Emilia, Sándor de Vist Valér, Szakáll Miklós hadirokkantak. A hadiözvegyek és árvák közül: özv. Bugariu Jánosné, özv. Forgács Adolfiné, özv. Landes Oszkárné, özv. Pálfiy Tódorné, özv. Pojar Györgyné, özv. Sarbutiu Jánosné, özv. Stefu Istvánné, özv. Susan Constantinné, özv. Szida Pálné, özv. Teritean Györgyné, özv. Wittauschek Lajosné. Az állami tisztviselők közül: dr. Albu István, András Sándor, Albu Livia, Andreescu rendőrlégazgató, Ambrus Oktávián, dr. Avramescu Vazul, Avramutiu Miron, Babescu Viktor, Baltean Constantin, Banesiu György, dr. Barbara Sever, Beju Omisior, Benkert György, Banu Miklós, Bodea Zorika, Bogdan Aurél, Borlodan György, Borneas Traján, dr. Botis Tódor, Bradean Constantin, Budistean Péter, Bugariu Viktor, Badau György, Barkó István, Bartos György, Boda Ferenc, Bot György, Buda Elemér, Calbasa Fülöp, Cardas György, Cheveresan Fülöp, Cighi János, Calinic István, dr. Ciuhandu György, Ciumpilla Péter, dr. Covacevici Jenő, dr. Costa György, Crisan Ascaniu, dr. Cosma Demeter, Crisan György, Crisan György (rendőrség), dr. Cucu Vazul, Danescu János, Demeter Olga, Detesan János, Dima Emil, Dista Vazul, Dobra Tanasie, Doctor Vazul, Dumitrescu Constantin, Dumitriu János, Dragos Adám, Ecsedi Pál, Erdélyi János, Farkas Károly, Fracu Cornel, Faur Vazul, Filotti Zamfir, Fritz Lipót, Gáspár János, Olava György, Gitulescu Traian, Giurgiu Romul, Groza Pál, Gál Ignác, Jurcutiu Gyula.

Lemondottak

a váradai kamara magyar tagjai.

Viharok a kamarai alelnökök választása körül. — A magyarok tartózkodtak a szavazástól.

(Oradea-Mare—Nagyvárad, november 2.) Vasárnap délelőtt tartotta meg a váradai kereskedelmi és iparkamara megalakulását. Az alakuló közgyűlés legfontosabb tárgya az elnök és a két alelnök megválasztása volt. A régebbi megállapodás az volt, hogy az elnök román lesz, míg a két alelnöki állást kisebbségekkel fogják betölteni. A kamarai elnökségre először Meculescu volt ezredes, országgyűlési képviselő aspirált, de utóbb visszalépett és helyébe Barbu Romulus az eddigi elnök lett a jelölt, akinek azonban mindjárt több ellenjelöltje is támadt. Az ellenjelöltek azonban egymásután visszaléptek és egy maradt csak meg közülük: Popuțov Theodor, a Banca Romaneasca igazgatója személyében. Barbu a kisebbségi tagokkal megkötötte a megállapodást, hogy ha őt választják meg elnöké, úgy a két alelnöki állás betöltésénél csakis kisebbségek jöhetnek számításba. Így aztán Barbut 28 szavazattal 14 ellenében — e szavazatok az ellenjelöltek estek — megválasztották elnöké.

Most került volna a sor az alelnökök megválasztására. Ekkor azonban szólásra jelentkezett Meculescu képviselő és kijelentette, nem tartja helyesnek, hogy két kisebbségi alelnököt válasszanak, mert ha az elnök akadályozva lesz, akkor olyan alelnökök kell őt helyettesíteni, aki szintén tökéletesen bírja az állam nyelvét és aki a román érdeket kellően tudja majd képviselni. A felszólalásra Popper Ákos dr. a kereskedelmi csarnok elnöke válaszolt. Kijelentette, hogy a kisebbségi tagok ragaszkodnak a két alelnöki állás. Meculescu erre politikai tendenciákkal vádolta meg Popperit, aki érdekes szavakban utasította vissza a vádat. Erre Regman prefektus emelkedett szólásra, aki a kamarának rendes tagja és a mezőgazdasági kamarának delegátusa. Azt a megállapítást teszi, hogy sovínista és nacionalista alapon tárgyalnak és ebben tüntetést lát. Tiltakozik ama felfogás ellen, mintha a románságnak nem lenne kellő szakértelmi jelöltje a vezető állások betöltéséhez és mintha azokat csakis magyar nemzetiségű tagokkal lehetne betölteni. A maga részéről is követeli, hogy az egyik alelnök román legyen.

Az alelnöki állás jelöltjei dr. Moskovitz József, akinek tudvaleg néhány hónappal ezelőtt incidense volt Regman prefektussal és Krausz József voltak. Most Moskovitz József dr. szólalt fel s bejelentette, hogy a maga részéről nem feleltet el az alelnökségre. Az elnök néhány percnyi szünetet rendelt el mielőtt a választásra szóló szavazást elrendelné. Ezalatt a kamara román tagjai megjelentették a jelölést és a gyűlés utóbbi való megnyitása után a magyar tagok tartózkodtak a szavazástól. Így a két alelnöki állásra két román tagot választottak be. Mindjárt a választás után újból szünetet rendeltek el, ezalatt a magyar tagok megbeszélést folytattak, majd utána bejelentették,

tekintettel arra, hogy ilyen sérelem érte őket és miután nem látják a kisebbségek érdekeinek kellő biztosítását, ezért mindannyian lemondanak tisztségéről. Ezt a

deklarációt dr. Stern Ödön olvasta fel, az elnök azonban felkérte, hogy a lemondást írásban külön-külön adják be. Ezután a viharos közgyűlés véget ért.

Meghalt a vörösök hadügyi népbiztosa

(Moszkva, november 2.) Frunza, orosz hadügyi népbiztos, aki néhány nap előtt vérmérgezésben megbetegedett, tegnap váratlanul elhunyt. A besszarábiai származású népbiztost nagy gyászünneppel fogják eltemetni.

Erdély magyarsága

Önállóan megy a választási harcba.

A Magyar Párt elnöki tanácsának nagyjelentőségű ülése. — A helyi tagozatok csak a központ jóváhagyásával köthetnek paktumot.

(Cluj—Kolozsvár, november 2.) A Magyar Párt szombati elnöki tanácsülése — mint megirtuk — az esti órákban ért véget. A tanácsülés elé az egész erdélyi magyarság nagy várakozással tekintett, mert köztudomású volt, hogy a párt választási taktikája ezen az ülésen nyer megoldást. Miután az elnökség kommitékét csak vasárnap adott ki, a sajtó csupán kombinációkra volt utalva és ennek tulajdonítható, hogy a tanácsülésrel kapcsolatban a valóságnak meg nem felelő hírek terjedtek el. Várady Aurél dr. ügyvezető alelnök e hírekre vonatkozólag munkatársunknak a következőket mondta:

— Az annyira nagyfontosságú ülés lezajlása után szükségesnek tartom kijelenteni, hogy egyes lapok a magyar párt tárgyalásaival és a választási előkészületekkel kapcsolatosan olyan interjúkat közöltek, amelyek egyrészt nem autentikusak, másrészt pedig elkeneknek a tényekkel. A tanácsülés előtt mindössze egy interviút adtam s ennek a lényege az volt, hogy a román pártok puhatalkoztak a központnál és a tagozatoknál, azonban érdemi tárgyalások sehohsem kezdődtek. A nemzeti párttal folytatott megbeszélésekkel kapcsolatban határozott álláspontot még nem foglalhattunk el, az Averescu-párt itteni szervezetei pedig rosszul vannak köépítve és tagokban nagyon szegények. A sajtó terjedelmes kombinációi ebből a néhány szavas nyilatkozatból támadtak.

A Magyar Párt elnöki tanácsának üléséről különben a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki a párt elnöksége:

Az országos Magyar Párt elnöki tanácsa október 31-én Ugron István elnök vezetésével ülést tartott. Jelen voltak: dr. gróf Bethlen György alelnök, Várady Aurél dr. ügyvezető alelnök, Deák Gyula dr. főtitkár, Gabányi Imre dr., Gyáffás Elemér dr., Könyi Kálmán dr. elnöki tanács-tagok. Megjelentek ezen kívül egyes konkrét ügyekben nyújtandó felvilágosítások végett Balogh Géza, Balás András, Kovács Kálmán, Nagy Károly református püspök és Vass Béla gróf. Távolmaradásukat kimentették Jakabffy Elemér, Sándor József alelnökök és Teleki Artúr gróf elnöki tanács-tagok.

Délelőtt 10 órakor kezdődött a tanácsülés. Elsősorban tárgyalás alá vették a közigazgatási választásoknál elfoglalandó álláspont kérdését. Beható eszmecsere fej-

lődött ki a kérdés felett, melyben az elnöki tanács minden jelenlevő tagja részt vett. A többórás tanácskozás eredményeképpen megállapította az elnöki tanács, a helyzet még nem fejlődött oda, hogy mérlegelés tárgyává tehető az elhatározásnál irányadó összes szempontokat, amelyek a pártközi együttműködés tekintetében teljesen kidakult és végleges állásfoglalást eredményezhettek. Mindazonáltal minden eshetőségre biztosítási kívánva a választásoknál a magyar nemzeti kisebbségre a lehető legkedvezőbb eredményt, felhívja az elnöki tanács a tagozatokat, hogy a magyar választóközönség felvilágosítása mellett már most készítsék el a lélekszám arányára való figyelemmel a városi és megyei választásokra a magyarság önálló jelölő listáját. Kívánatosnak tartja az elnöki tanács, hogy erre az önállóan összeállított magyar listára helyenkint a többi népkisebbségek illetékes reprezentánsai is arányos számban felvétesse- nek. A mieelőbb összeállítandó városi és megyei listák a központi elnökséghez hozzájárulás céljából minden esetben felterjesztendők. A falusi választásokra az elnökség befolyást nem kíván gyakorolni és a listák összeállítását a tagozatokra bizza.

Az elnöki tanács hangsúlyozza, hogy a pártfegyelemlről, a most szóban forgó magyar érdekek iránti érzésükről most kell tanúságot tenni a magyar párt tagozatainak és a párt összes tagjainak. Felhívja az elnöki tanács ezért őket, helyezték az ügyet teljes bizalommal a párt központi vezetőségének kezébe és a központ intézkedéseinek megtétele előtt helyi megállapodásokat ne létesítsenek, hanem az erre irányuló minden megkeresést nyomban utaljanak át a párt központi elnökségéhez.

A közigazgatási választások kérdésének tetőárgyalása után a napirend első pontjára került a sor, az európai nemzeti kisebbségek október 15-én és 16-án Genfben tartott konferenciájáról szóló jelentésre. Az elnöki tanács örömmel vette tudomásul az abban foglaltakat és a magyar kisebbség képviselőiben a konferencián részt vett Balogh Artúr dr. és Jakabffy Elemér dr.-nak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Magyar nyelvünket vedelmezi, aki új elötízetöt szerez az ARADI KÖZLÖNY-nek!

Nyugalom Bulgáriában.

Antantbizottság vizsgálta felül a Népszövetség parancsának végrehajtását.

Párisból táviratozzák: A Népszövetség megbízásából tisztí bizottság kereste fel a bolgár—görög konfliktus színhelyét, hogy felülvizsgálja a Népszövetség rendelkezéseinek végrehajtását. A bizottság ma terjesztette elő jelentését, amelyben bejelenti, hogy a görögök által megszállott terület kiürítése megtörtént és a bolgár hadsereg teljes rendben foglalta el régi állását.

„Itt a finom, mézes sziv!”

Beszélgetés a szivek királynőjével. — Mennyit ér egy sziv? — Jó üzlet a szivkereskedelem.

— Aztán mondja asszonyság, fogynak-e a szivek?

Szivsátor királynője, a természetes mézeskalácsosné bizalmatlan tekintettel néz felém.

— Tán az adóhivatalból való az ur?

— Nem kérem — mondom finom mosollyal — én az újságtól vagyok, olyan „minden lében kánnál”-féle, aki mindenfélét kérdeget.

— Ja, aféle skriblernek tetszik lenni? — És megenyhült a tekintete.

— Igenis asszonyom és ha megengedi, szivügyekben óhajtok önhez néhány kérdést...

Mosolyogva csipentett a szemével.

— A, nagy kókler maga! Ilyen öreg asszonnyal beszél ilyesmirel...

A negédessé vált asszonysággal barátságos beszélgetésbe kezdtem és az engem különösképpen érdeklő szivkereskedelmi témáról megtudtam a következőket:

1. Egy nagy, piros, virágos és tükrös sziv ára 35 lej. (Jaj istenem, az én elkopott, örökéző, lehvadt virágu, vaksi szivem milyen keveset érhet.)

2. A szivek, mint az áruszó mondja, még nem mentek ki a divatból. (Érdekes. Én meg léptenyomon azt tapasztalom, hogy egy rongy van a szivek helyén).

3. Az aradi megvásárolt szivkatalógus jó konjunkturája van a sziveknek. Dacára az erős kínálatnak, a szivpiacon nagy a kereslet. (Ez nemcsak közigazgatási, hanem statisztikai, sőt népszaporulatú szempontból is öröndetes közlés).

4. A vásárlók kizárólag virágoskalapú parasztlányok, akik sohasem alkuszának és mosolyogva viszik el az árut. (Ezek a gavallér lányok, ha bejönnek a cifra szivek csillogó tükrébe, nem a maguk képét látják benne, hanem az illető falusi hölgy arcát).

Intetju közben már nagyon összebarnítottunk a szivek királyi nőjével, aki ugylátszik félreértette szándékaimat, mert egyre laposabban pislogott reám. Egyszer csak kennei a polcra egy jól kifejlett piros szivet és pirorkodó mosollyal nyújtja felém:

— Sziv adja szivnek szive-

sen... Elmemeküstem. Szivtelen vagyok.

Halálos beteg

a Burgszínház merénylője.

A büntetését felfüggesztették, de kiutasították Bécsből. — Budapesten várja a halált a merénylő leány.

(Budapest, november 2.) Carniciu Mencia a bécsi Burgszínházban elkövetett politikai gyilkosság tette miatt Bécsből Budapestre érkezett. Carniciu Menciát a bécsi esküdtbírósg 8 évi fegyházra ítélte az árulónak lett Panizza macedon bandavezér meggyilkolása miatt. Carniciu Mencia büntetésének kitöltését, te kinttél végző stádiumban levő tüdővésztes állapotára, felfüggesztették, majd, mint külföldi állampolgárt kiutasították. A gyilkos leány súlyos betegnek fekszik, továbbutazásra egyelőre nem is gondolhat. Halottápadt és teljesen erőtlennül fekszik a párnák közt. Egy újságírónak kijelentette:

— Missziómat befejeztem és most már boldogan halok meg.

Agyonléttek a falu rémet.

A gyilkos megrendítő vallomása az ügyészség előtt.

(Oradea-Mare—Nagyvárád, november 2.) Tegnap délután fegyveres csendőrök kísérték az ügyészségre Brainas Mihály kövesdi gazdálkodót. Brainas ellen az a vád, hogy szombatról vasárnapra virradó éjszaka agyonlétte Demian Florea nevű földijét. A gyilkos 34 éves jómodu, intelligens parasztagazda, aki a következőkben adja elő a gyilkosság történetét: Megöltem felebarátomat, mert kellett. Nem tehettem másként. Együtt ittunk a korcsmában és Demian minden ok nélkül belém kötött. Házsártos, erőszakos természetű embernek ismertem, ezért kérleltem: Florea, maradj nyugton! Miután láttam, hogy továbbra is kötekedik, eltávoztam a korcsmából. Ő utánam jött és az uccán is folytatta a veszekedést. Le kellett, hogy löjjem, mert különben ő lött volna engem agyon. A meglett ember sirva mondta el vallomását az ügyészség előtt, a mely előzetes letartóztatásba helyezte.

Osszeonlott

a békéscsabai Alföldi Bank.

Letartóztatták a bank igazgatóját.

(Békéscsaba, nov. 2.) A konjunktúra megszűnése és az összeváltás miatt nagy mennyiségű értékpapír elérhetetlenségére törekedett Békéscsaba egyik virágzó pénzintézetét, amelynek igazgatója ma a rendőrség foglya, könyveiben pedig keresik a bűnös gazdálkodás bizonyítékait. A békéscsabai rendőrségen az Alföldi Bank igazgatója, Márkus Pál ellen egy gyulai cég bűnvádi feljelentést tett, s 71 millió korona címsikkasztásával vádolta meg az igazgatót. Egy másik följelentésben azzal gyanúsították meg Márkus igazgatót, hogy a banknál letétbe helyezett fedezeti váltói hatvanmillió korona értékben jogtalanul fölhasznált. A rendőrség átvizsgálta a bank könyveit és kiderült a vizsgálat során, hogy a bank fedezetlen tartozásai megközelítik a 24 milliárd koronát. A rendőrség erre a bank igazgatójának tagjai ellen megindította a bűnvádi eljárást és Márkus Pál igazgatót őrizetbe vette.

Törökország fegyverrel védi Mosszult.

Londonból táviratozzák: A Daily Mail beyruthi jelentés alapján arról értesül, hogy nagy török csapatok vannak utban Mosszul felé és ez is bizonyítja, hogy a török kormány el van szánva arra, hogy még fegyverrel is megvédi mosszuli érdekeit Angliával szemben.

Három évi börtönre

ítélték a sikkasztó gyermekkorházi gondnokot.

Izgalmas főtárgyalás az aradi törvényszéken. A bíróság az elítélt további fogvatartását rendelte el.

(Saját tudósítónktól.) Este hét órakor hangzott el az aradi bíróság ítélete Alexandrescu René, a sikkasztással vádolt gyermekkorházi gondnok felett. A gondnok, akinek ügye már egy év óta húzódik, azzal volt vádolva, hogy a beteg gyermekek részére kiutalt pénzeket elsikkasztotta, nemlétező betegeket után díjakat vett fel, számlákat hamisított és kereskedőtől jogosulatlan pénzeket szedett. A több mint hétórás tárgyalás után a bíróság bűnösnek mondta ki Alexandrescu Renét és három évi nehéz börtönre ítélte. A tárgyalás részletei a következők:

Reggel kilenc órakor kezdődött a tárgyalás. A tanács elnöke Camarasescu táblabíró, a szavazóbíró Moldovan Sabin volt. A vád képviselőjében Mandru Miklós jelent meg, míg a védői széket Pausesti Miklós ügyvéd foglalta el. Ezután felvezették a vádlottat, aki sápadtan, megtörve foglalt helyet a vádlottak padján, mellette a szuronyos fegyőr. Először a tanukat hallgatták ki. Egymás után jelentek meg dr. Demian Aurel nyugalmazott egészségügyi főfelügyelő, dr. Călinescu kórház-igazgató, dr. Capucean kórházorvos és megerősítették az előbbi tárgyalások folyamán tett vallomásaikat. Călinescu Márta a kórház volt alkalmazottja, amikor jelentkezett a gondnoknál felvételre, Alexandrescu azt mondta, beléphet és ott maradhat nyugodtan a kórházban, csak látnia és hallania nem szabad semmit. Több kevésbé jelentős vallomás után Stoinescu egészségügyi felügyelő tett vallomást, akit a bucaresti egészségügyi minisztérium bizott meg azzal, hogy a kórház ügyében levezesse a vizsgálatot, melynek során rájött arra, hogy a gondnok hamisított számlákkal százezreket vett fel, Niculescu állítólagos borosjenői fakeskedőtől mellékelt nyugtákat fáról és a vizsgálat során kiderült, hogy ilyen nevű fakeskedő nem is létezik. Beigazolódott, hogy a hamis bélyegzőt a gondnok készítette. A számlák, amelyet a gondnok állítólag a kereskedőtől kapott, a kórház írógépén íródtak. Elsikkasztotta azokat a pénzeket, amelyeket a szegénysorsu betegek kezelésére felvett a különböző községi jegyzőktől, 23 márgyógyultan távozott beteg tovább szerepeltetett és felvette utánuk az ápolási összegeket. Utána Goldberger dr.-t hallgatták ki. Az orvos nem tudott sokat mondani. Ilisie Péter és Josta Ádám is érdektelen vallomást tettek. Pausesti védő ezután Imre Juliska, a gondnok volt cselédjének kihallgatásért kérte, minthogy az jelenleg ismeretlen helyen tartózkodik, az elnök felolvasta legutóbbi tett vallomását. Ebben a

leány azt vallja, hogy a gondnok feleségének szép ruhái voltak, azonban nem Aradon vásárolta azokat. Pühtanuja volt egyszer, amikor az asszony figyelmeztette férjét, hogy ne cserélje össze a kórház holmiját a sajátjával. E vallomás felolvasása után a tárgyalás folytatását délután félnégyre tüzték ki.

Nagyobbszámú közönség gyűlt össze a délutáni tárgyalásra. Alexandrescu izgatottan járkált, majd megkérdezte az újságírókat, hogy az ő véleményük szerint mennyi büntetést kaphat, majd hozzá tette, hogy ő nem bűnös s a legcsekélyebb büntetést is megfelelbezi, mert tisztán akar távozni innen. Az egész vádat elleneségei kovácsolták ellene. Bejön a bíróság és megkezdődik a vádbeszéd. Az egész vádbeszéd alatt Alexandrescu egy kezében levő papírra jegyzeteket csinál.

Mandru Miklós királyi ügyész sikkasztással, lopással és hamisítással vádolja Alexandrescu Renét, aki több mint két millió lejt tulajdonított el. Ezen a pénzen elment Montekarlóba, állítólag azért, hogy a szembáját gyógyítsa, de ezt egy szegény, szerényfizetésű állami tisztviselő nem engedheti meg magának. Fényűző életet élt, amit a tanuk is bizonyítanak, pezsgőzött és elegánsan járt — az állam pénzén. Kéri a bíróságot, hogy a három rendbeli bünteselekményért példásan büntesse meg a vádlottat. Ezután felállt az állam képviselője, aki az állam nevében 793.500 lejt követel kártérítésként. Majd megkezdődött a védőbeszéd, amely több mint két óra hosszat tartott el.

Pausesti Miklós ügyvéd kijelenti, hogy az a néhány kisebb szabálytalanság, melyet Alexandrescu René elkövetett, nem a büntető bíróság, hanem fegyelmi bizottság elé tartozik. Kitér arra, hogy Alexandrescu René nem beszámítható, atyja és több rokona megőrült, így maga a gondnok is terhelte. Különben pedig nincsen bizonyíték ellene. A gondnok általánosán becsült ember volt, aki fontos szolgálatokat tett az államnak a háború alatt. Katonai megbízatása volt, amelynek során Bécsben, Párisban és Berlinben képviselte az állam érdekeit és ez feltehetően enyhítő körülmény. Ráért arra, miképpen keletkezett a hiány. Egy beteg részére 22 lejt approbáltak. Ebből egy gyermeket nem lehetett fenntartani és súlyos összegeket fizetett rá a gondnok az élelmezésekre.

Stoinescu: Arról van szó, hogy nemlétező betegeket szerepeltetett a listában. Aki egyszer a kórházba bekerült, az a lista szerint többé ki sem jött. Ebben a kórházban — a lista szerint — nem gyógyult meg soha senki és

Pausesti: Itt nem lehet csak vádolni, bizonyítani kell a dolgokat, majd kijelenti, hogy Alexandrescut többen becsapták. Majd így folytatja: — Mit akarnak?! Hogy ez az egy ember bünhődjön minden könnyelműségért és indolenciáért. Nem lehet. Kéri ezután az enyhítő 92-ik büntető paragrafus legbővebb kiterjesztését.

Mandru ügyész viszonzválasza az államügyész rövid beszéde után a bíróság tanácskozára vonult vissza és általános izgalmas várakozás ült a termen, mindenki várta az ítéletet. A vádlott már nem tudta tovább erőltetni a nyugodtságot és izgatott hangon szólalt meg: — Nem tudja senki, hogy milyen nehéz ez az öt perc. Az öt percből azonban több mint egy negyedóra lett. Este hét órakor hirdették ki az ítéletet, melyben Alexandrescu Renét bűnösnek találják a vádakban és ezért három évi nehéz börtönre ítélik, leszámítva az egy évi vizsgálati fogságot. Az államügyész képviselőjét pedig polgári utra utasítják a kártérítés érvényesítésére. A vádlottat mérhetetlenül lesújtotta a súlyos ítélet. Eltűn arcáról a ráerőltetett nyugodtság utolsó maradványa is és megtörve hanyatlott a padra. Csupán akkor tekintett fel egy pillanatra, amikor a védő kijelentette, hogy felebbez és egyben kéri az elítélt ideiglenes szabadlábrahelyezését. Mandru ügyész ellenzi ezt, mert esetleg a szökéséről lehet tartani, mivel nincs garancia arra, hogy nem szökik meg. A bíróság rövid tanácskozás után elutasította a kérelmet, a védő ezért semmisségpanaszt jelentett be. A tárgyalásnak ezzel vége és Alexandrescu René lehajtott fővel indul vissza a fogházba.

A hatvanéves köztisztviselő nyugdíjazásukig teljes fizetést kapnak.

Aradváros tanácsának humánus elhatározása.

(Saját tudósítónktól.) Hetekkel ezelőtt megjelent ugyan az a kormánynyilatkozat, amely szerint a hatvanévesnél idősebb köztisztviselőket nyugdíjba küldik, de erre eddig konkrét rendelkezés nem történt. Annál nagyobb volt a meglepetés egyes hivatalokban, amikor az öregebb tisztviselőknél nem utalták ki a fizetésüket. A városházán is ez történt, ahol több kistisztviselő és két öreg tüzoltó nem kapta meg ezen a címen az e havi fizetését. A kérdéssel ma a városi tanács is behatóan foglalkozott és Robu János dr. főpolgármester mutatott rá a tanács előtt arra, hogy félreértése a rendeletnek, amikor az öregebb tisztviselőknél egyszerűen beszünteti a fizetését a számvevőség akkor, amikor azok nyugdíjazására még nem történt intézkedés. A főpolgármester azt a mindenképpen emberi és jogos álláspontot képviselte, hogy addig, míg a nyugdíjat az öregek részére ki nem utalják, az eddigi fizetést kell adni nekik, mert lehetetlenség az, hogy a tisztviselő, aki évtizedeket egész emberöltőt töltött el a köz szolgálatában, se fizetést, se nyugdíjat ne kapjon. A főpolgármester intézkedett is, hogy a visszatartott fizetésüket megkapják az öreg tisztviselők.

Karaván a börtönajtóban

Aradmegye rémei az ügyészség fogházában. — Egy szekérderek „bünjel”. — A cigányok rabló bandájában mindenki „ártatlan”. — A megugrott rablók nyomában.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi ügyészség kapualjában cigánykaraván táborozott ma reggel: a néhány nappal ezelőtt elfogott veszedelmes rablóbanda, amely — mint az Aradi Közlöny megírta — több, mint félmillió lej értékű pénzt, ékszert és ruhaneműt lopott össze Arad- és Bihar megyében. Megírtuk, hogy az aradi csendőrség és államrendőrség emberei hosszas nyomozás után rajtaütöttek a karavánon és sikerült a bandának 8 tagját foglyul ejteni. A rendőrségi eljárás a rabló cigányok ügyében most fejeződött be és a díszes társaságot ma helyezték el az ügyészségi fogház celláiba.

Az elhelyezés nem a lovagiaság szabályai szerint folyt le. Az elhelyezés nem ment valami simán. A folyosó csakugy visszhangzott a férfiak káromkodásától, az asszonyok karatolásától, a gyerekek sivalkodásától. A rikkító rongyokba bugyolált cigányok karján egy-két maszatos gyerekek. (Ezek is a kir. ügyészség foglyai.) A rablókaraván mellett vadonatúj szekér, jólapolt lovakkal. Ezt a fogatot is lopták valahol és arra használták, hogy az összerabolt holmit szállítsák rajta. Egy szekérderek „bünjel” tanuskodik arról a szorgalmas és lelkiismeretes munkáról, amelyet a rabló cigányok a megyében kifejtettek.

Selariu fogházfelügyelő üdvözlő új lakóit, akik közül nagyon sok régi ismerőse akad:

— Na, Kis Rozi, már megint ide kerültél?

Kis Rozi olyan, mint egy rozsziúsikerült tőpörtyű, száraz és fekete. Szaporán pereg a nyelve, amint a felügyelő barátságos kérdésére válaszol:

— Jaj nagyságos ur, nagy tívedis történt velem, tessék elképzelni, engem is ezekhez a tolvaj cigányokhoz számítanak...

Selariu felügyelő már nem figyel a méltatlankodó Rozira, Szikora András üdvözlő:

— Te is belekeveredél a bandába?

— Véletlenség az egész, most csakugyan ártatlanul kerültem csávéba. Ugy történt...

Általában mindegyik „ártatlan” ebben a bandában. Lamentálnak, esküdjöznek, sirnak, tiltakoznak — és öt lépésnyire tőlük garmadába halmozva a rengeteg lopott holmi, amit náluk találtak.

— Mi lesz ezekkel a kis porontyokkal? — kérdeztem a felügyelőtől.

— A szopós része az anyjával marad a cellában, a nagyobbakat lelencházba adjuk.

A „lelencház” szóra feljajdul az anyák kórusa:

— Nem adjuk a gyerekeket, ezeket nem lopjuk, ehhez nincs köze a törvénynek... inkább meghajunk...

A gyerekek is rázendítenek a sirásra és most teljes a pokoli zenebona, amely azonban Selariu igazgató egyetlen intésére elvágszódik.

— Csend legyen a cigány-soron!

És a rendőrök már terelt is a társaságot a folyosóra. A karaván halad — a börtönajtó felé.

Az aradi csendőrség és államrendőrség együttesen folytatja a nyomozást a rablóbanda megugrott tagjainak felkutatására. Az idejében elbárgolt rabló cigányok neveit már ismerik és nagyon soknak már nyomában is vannak úgy, hogy néhány nap múlva teljes lesz a börtönvirágok csokora és Aradmegye megszabadul a veszedelmes banda garázdálkodásától. (Rip.)

Emberek . . . éltek . . . meghaltak.

Bus temetők csöndes halottai között. — Miadszentiséta a Halál birodalmában.

(Saját tudósítónktól.) A sirkeretek szélein fehér galacsinokat pattantott a november, a fagyabogyókon millió gyertyaláng töncol, hallelujázik. Éjjeli szellemképet perget a nagy Film: csöndes élők karavánjának árnyékai libegnek a hallgató-sirok körül és szomorú őszi virágok alázatos, illatlalan sorsa teljesül a halottaknak velük köszöntött kultuszában. E napon összeszedték a hervadó kertek vak-sárga krizantémait, az átkozott és megdicsőített szelid őszirózákat csokrocskákba szedték és lehajtott fejjel, a szíviükben talán halálfélelemmel rászórják az apró pupocskákra: nyugodjatok békében atyáknak fiai, jó a halál, ha már tui van rajta az ember és rossz az élet, amíg élünk benne. Áldott a csönd, pihenni olyan jól lehet, kép nélkül álmodni át a végtelen szendérgést és rubinló cseresznyeszernéket, méla kankalinnak, csuhajós nád-sipnak robogni be tavasszal az életbe . . . Jó a halottaknak, atyáknak fiai . . . Nyugodjatok békében, jó ott, ahol vagytok, csak nekünk rossz itt, a hol vagyunk és nem is azért félünk tőle, csak ijesztenek bennünket, mert mi még az életnek is rosszabbak vagyunk, bántjuk és gyötörjük egymást a sir felé, a mitől nagyon félünk . . . Nyugodjatok békében, jó a halottaknak. A novemberi requiem csöndes emlékjárásában fekete és szürke márványokról olvasom az én sorsomat, a mindenki sorsát: „Élt ennyi évet”. A kis domb alatt: nagy ur vagy menhelyi ápoló, költő vagy vásári komédiás, mind egy: „Élet . . . évet . . .” az életből csak ennyi marad.

Arad glóriás halottai.

Arad néhai nagyszonyának, Kézdivásárhelyi Vásárhelyi Janka urasszonyának a sirboltja előtt állok. A kegyelet dusan lerótt adója, tengernyi virág alatt pihen Vásárhelyi Janka nagyanyja, aki az aradi tizenhárom idejében néma magyar daccal áll szembe a bécsi kamarilla szivtelenségével. Tizenhárom remegő tábornok-özvegy zokogott át nála reményteljes éjszakákat s Damjanich is hozzá intézte utolsó levelét. Lakatos Ottó volt aranymisés aradi minorita házfőnököt, Arad történetíróját 1885-ben helyezték itt örök nyugalomra. Dr. Veliciu Romulus, Arad első román preiektusának diszshelyén is virág s világos kandelláberek. Közel hozzá Kocsuba Mihály volt aradi alispán és Gavra Sándor az aradi gör. kei tanítóképző és a papnövélde arany érdemkeresztel ki-tüntetett igazgatója ieküsznek. A csejthei Varjassyak sirkerete is két örökemlékü életet zárt el magába: József az aradi vízvezetékteremtette meg, fia, Árpád néhai tanfelügyelő pedig az első volt, aki diszshelyet kapott

a felsőtemetőben. Fábrián Gábor volt országgyűlési képviselő nevei is az aradi felsőtemetőben pihennek és mellette fekszik Fábrián Lajos volt aradi törvénytudós elnök. Darányi János volt főorvos is itt piheni ki a közjótevésben elfáradt életét. Körülötte álmodnak még Tabajdy Károly volt főispán, Salacz Gyula volt polgármester és Kristyóry János volt bankelnök. Az aradi temetőkben elszórtan porladoznak a művészet és irodalom festék és álarc nélküli histriói és lovagjai: Zöldy Miklós, Bács Károly, Föris István, Kulcsár Lajos és Odry Lelici színművészek, Bács-Maár Julia, Karácsonyi Mariska, Erdélyi Ottilia, Kisfaludy Mária és Spányi Lenke művésznők is itt álmodnak tovább görögtüzes, lázas, orkános estéket. Varga János, Sulik Kálmán, Tiszti Lajos, Hrabovszky Lajos és Ifjú Gilly-Ede Arad régi újságíró gárdájának jelesei szintén itt várak feltámadást.

A világháború hős vértanú.

Az 1041 közül csak egynéhányat jegyeztem fel, akiket mindenki ismert, akik golyószakitotta mellett messi idegenből kerültek ide meghalni. Cserépy Árpád ezredes, Burdea Demeter ezredes, dr. Visky Pál katonaeorvos, dr. Alexy Sándor ezredorvos, Székely János százados és két török: Sumbul Ardó, hírlapíró és Mutevelic Behdzt mohamedán-bosnyák orvosnövendék. Az alsó-temetőben két hosszú glédában sorakozik vagy száz német katona sirja. Ki tudja, hol siratják őket, de ezek a sirok sem maradtak árván és virágtalanul. Névtelen kezek, érző szívek virágokkal, gyertyákkal ékesítették fel a messi idegenbe elkerült hőshalottak örök nyugóhelyét.

A temetők életkora.

Aradon kétszáznyolcvan esztendő a legrégebb temető és ötven a legfiatalabb. Lakóik már a hetvenezres számjegyet is meghaladták, de naponta zvarapodik a létszám s csak ilyenkor, halottak napján számlálgatjuk őket, emlékezünk rájuk, azokra, akik éltek, paroláztak, örültek és sirtak velünk, de elmentek és egyszer mi is utánuk megyünk. (p. a.)

Feléledt a riff háború.

Tangerből táviratozzák: A spanyol fronton újra nagy élénkség uralkodik. A spanyolok kénytelenek voltak Aidjirt Abd el Krim fővárosnál kiüríteni, amely most ismét a riffek kezébe került. A spanyolok a harcok során 45.000 halottat, sebesültet és foglyot veszítettek. A riffek negyvenöt ágyut építettek be, amelyek közül hárommal állandóan lövik Tetuant. Hir szerint Abd el Krim felkelővezér jobb keze egy Klem nevű volt porosz testőrszázados, aki a háború kitörése előtt

pártolt át a riffekhez és a Hadzsi Ali nevet vette fel. A riffek tüzérségének parancsnoka Erbsch volt német tüzérezredes. Abd el Krim csapatának főhadiszállása most Suk Targuit-ban és Suk Arababan van Primo de Rivera spanyol diktátor a helyzet felülvizsgálása és irányítása céljából november negyedikén Tetuanha érkezik.

Ujjászületett

az aradi gázgyár.

Nagyszabású átalakítások révén elsőrendű, ocsó gáz áll a közönség rendelkezésére.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi gázgyár most nagyszabású átalakításokat és újításokat vitt végbe. A gyár, amely a háboru alatt és az ezt követő néhány évben szinte egészen jelentéktelen kis vállalatná zsugorodott össze, most feléledt és hatalmas arányban fejlődik. Szinte heroikus munka kellett ahhoz, hogy újra a fejlődés útjára veyék a gyárat. Elsősorban a multak maradványait kellett eltüntetni. A háboru utáni években tudniillik fagázat állítottak elő és egyik melléktermék, a faecet, teljesen megromgálta a berendezést, amelyet ki kellett cserélni, a mi nagy anyagi áldozatokba került. A fagáz azonban a közönségre nézve is kárt jelentett, mivel sokkal több volt a fogyasztás, mint azelőtt. Az új rezsimm előbb lupényi szénnel dolgozott, az újabb időkben azonban azt is eljettette és most aninai szénből állítják elő a gázt, amely így sokkal kalóriadusabb, amelynek ujra a közönség látja hasznát. A gyár vezetője, hogy a télidényre biztosítsa az állandó gázszolgáltatást, beszerezte már a gyár, egész téli szén-szükségletét. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni a gyár igazgatójával, aki a következő felvilágosításokat adta:

— A gáz ára most 12 lej, azonban ha 3000 köbmétert használ majd el a közönség, a jelenlegi fizemköltség mellett 10 leire tudjuk leszállítani az arát köbméterenkint, ami jelentős megtakarítást jelent. A fogyasztók nagyrésze lemondott a gáztól, mert a fagáz sokkal többbe került és így most, amikor visszatértünk a szén gázra, már csak 1300 fogyasztónk van. Azonban az érdeklődés már mutatkozik és valószínű, hogy rövid időn belül az előfizetők száma jelentősen fog emelkedni.

— Mi van a földgázzal — volt a következő kérdés.

— A Magyar Földgáz r.-t. jogutóda a bucarestii Faksa, amelynek Erdély területére concessiója van. Tárgyalásokat folytatunk a vállalat igazgatójával dr. Motossal, akivel megegyezést sikerült létrehozni. Eszerint a Faksa és Aradváros érdekközösségbe lépnek és a jövő év elején megkezdődnek Aradon a próbatapasok.

A jelenlegi nagy munkálatok és átalakítások folytán a gázgyár újra visszanyerte fejlődésképeségét és a mostani elsőrendű gáz feltétlenül a közönség érdekét szolgálja, mivel sokkal ocsóbb, mint bármilyen más fűtés, vagy világítás. S így a lakásokban elfett fűrdőszoba-berendezések is lassankint újból előkerülnek: a lelkiismeretes munka ismét közelebb hozott bennünket egy lépéssel a békebeli kényelemhez.

Látogatás Lehár Ferencnél két órával a „Paganini” bemutatója előtt.

„A „Paganini” életem főmunkája!” — „Mindig magyar voltam, Trianon miatt kellett újra magyar állampolgárságot kérni.” — Hol kerül Budapesten színré a „Paganini”? — A librettó dióhéjban.

(Bécs, november 2.) A Közlöny bécsi szerkesztőségétől. Mire ez a cikk nyomtatásban az olvasó elé kerül, megvolt már Lehár Ferenc legújabb operettjének, a „Paganini”-nak bemutatója, egyelőre azonban még két óra választ el a premiértől. A világhírű magyar mester Theobaldgasse-i lakásának előszobájában a komornyik alig győzi a látogatókat elutasítani. Hetekig állotta Lehár Ferenc a világsajtó képviselőinek ostromát, hetekig dolgozott rogyásig a színházi próbákon, míg végre minden „klappolt” és a mester most az utolsó napon pihenni akar, mivel este a zenekart ő vezényli és az előrelátható tapsviharok és ismétlések miatt este héttől éjfélig lesz majd kénytelen a karnesterei pulpitus előtt ülni. Ma délután tehát senkivel sem akar beszélni, elzárkózott librettistájával, az ugyancsak magyar Jenbach Bélával és az operette kiadójának, a berlini Crescendo-Verlagnak igazgatójával együtt.

A Közlöny bécsi szerkesztőjével azonban kivételt tesz és így módunkban van a bemutató előtti órákat Lehár társaságában tölteni. Egy cseppet sem ideges. Még sohasem bizott annyira a sikerben, mint most.

— A „Paganini” életem főmunkája — mondja. A publikum izlése persze előre kiszámíthatatlan, hiszen Bizet is megbukott a Carmen párisi bemutatóján és ma mégis a Carmen hirdeti szerzőjének dicsőségét. A „Paganini”-ben nincsenek trottok, lupahupák és más modern táncok, csak kerincgök, menüettek és nagy, hatalmas áriák, amelyek csengő hangot igényelnek a szereplőktől. Ezért vagyok olyan boldog, hogy sikerült a női főszerep kreálására Kosáry Emmyt megnyerni. Ama kevés operette-színésznők közé tartozik, akik nemcsak játszani és táncolni tudnak, de hangjuk is van. A címszerepet játszó Clewing Hamburgból jön és Németország legkiválóbb opera-tenoristájának egyike. A két főszerep tehát jó kezekben, illetőleg törkökben van.

— Sajnos, csak az első három előadásom hallgathatom ezt a két pompás énekest, mivel kedden már Milanoba kell utaznom. November 7-én megtartjuk az olaszországi premiert. Olaszországban nagy érdeklődés előzi meg a bemutatót, ami érthető az olasz tárgyú librettónál fogva és azért is, mivel ez az első operett, melynek olasz muzsikája van.

— Első operettjeimben bécsi melódiák domináltak (A bécsi asszonyok, A tréfaházasság, A vig özvegy, valamint később Luxemburg grófja, az Éva és Végre egyedül!) Ugyancsak egyik ifjúkori munkám, a Drótostót muzsikája részben től jeglég. A cigány-szerelmem magyar, a Modern Mitislav és a Kék mazar lengyel, a Frasquita spanyol, a Három grácia és a Clo-Clo pedig nemzetközi, modern. A „Paganini” olasz tárgyú szöveggel most olasz muzsika komponálására írtattam

aminek nagyon örülök, mivel módomban volt nagy áriákat írni. Milanoban operaként kerül színré.

Ezután magyar emlékeiről kezd mesélni, büszkén mutatja meg kolozsvári emlékeit, az üveg-bura alatt elhelyezett erdélyi földet, az aranytollszárat, amelyet Janovics Jenőtől, a kolozsvári színház igazgatótól kapott Luxemburg grófjának premierje után. Dolgozó szobája egyébként is tele van magyar emlékekkel.

— Ugy örülök, hogy Sopron városa megadta az illetőséget, hogy ki nem mondhatom. Ismét magyar állampolgár vagyok. Mindig magyar voltam, Trianon miatt kellett újra magyar állampolgárságomért folyamodni. Komáromban születtem és szülővárosom Csehszlovákiához került. Nem vezetett semmiféle animozitás a csehek ellen, de magyarnak érzem magamat és önmagammal

jutottam volna konfliktusba, ha nem szereztem volna meg hibámon kívül elvesztett magyar állampolgárságomat.

A lelkes magyar vallomás után a librettista, Jenbach Béla veszi át a szót és dióhéjban elmondja a darab szövegének tartalmát. Paganini a luccai Operaház igazgatója és ottani működése alatt megismerkedik Elza hercegnővel, Napoleon hugával. Az ismeretségből csakhamar szerelem lesz, a hercegnő hatalmat kínál Paganininak, akinek így választania kell a hercegnő keze és művésze között. Paganini szerelmét legyőzve az utóbbit választja, vándoratra kel hegedűjével és a dicsőséget művészetével szerzi meg.

A komornyik már ismételtet bekopog és figyelmezteti a mestert, hogy ideje lesz átöltözködni. Lehár azonban még a zongorához ül és a bemutató előtt kóstiót ad a pompás muzsikából.

Péntek este megvolt a premier és Lehár Ferenc, a magyar nemzet legjobb nagykövete új világsikerrel gazdagította a magyar kultúrát. Szemere Pál.

Magyar beszéd a parlamentben.

Sándor József felszólalása a felirati vitában.

(Bucuresti, november 2.) A kamara ma délutáni ülésén a miniszterek részéről Vaitoianu, Saveanu, Nistor, Mardarescu, Bratianu, Vintila, Marzescu és Cipoiaru jelentek meg. Juca törvényjavaslatot terjeszt be a hadnagyság nyugdíjáról. Vlasco a brassói várostanács ellen emel panaszt, mert az állítólag hamis állampolgársági igazolványokat állított ki. Ioanutescu kifogásolja, hogy a mezőgazdasági választásokon a prefektusok is jelöltséget vállaltak és interpellációt jelent be az illovi prefektus ellen. Több kisebb felszólalás után a kamara a hadjárásokról részére 250.000.000 lej szavazott meg. Ezután a kamara rátért a felirati vitára. Elsőnek Sándor József magyarpárti képviselő szólalt fel. Beszédét a jobboldal élénk és zajos közbeszólásokkal zavarta, az ellenzék viszont meleg demonstrációt rendezett a magyar képviselő mellett s beszédének több passzusánál tüntető tappsal ünnepelek. Amikor Sándor József az egyházak autonómiájáról s a kisebbségeket elnyomó kormánypolitikáról beszélt, Gradisteanu liberális közbeszólt:

— Az egész Magyar Párt nevében beszél Ön?

Sándor József: Igen.

Beszédében Sándor József többek között ezeket mondta:

— Uraim! A legutóbbi szándékkal és a legnagyobb reményekkel jöttem ebbe a parlamentbe, ahol a régi liberálisok: Cogalniceanu, Bratianu, Jon, Rosetti és a többiek szobrai állanak. Elfelejtik Chamberlain genfi kijelentését, hogy Anglia Cromwell óta sohasem volt kitéve nagyobb megrázkódtatásoknak, mert ott sohasem beszéltek általánosságban, amit a mentalitásra nézve Maiorescu Titus is kifogásolt. Elfelejtik Macdonald legutóbbi tett kijelentését is, amely szerint Európában addig nem lesz őszinte és igaz béke, amíg az ötven milliót

kitevő kisebbségek kérdését meg nem oldják.

— Hová forduljunk? Asszonyaink többszázézes kérvénnyel fordultak iskoláink és gyermekeink érdekében a trón zsámolyához, ahol a fogadtatás a legelragadóbb volt. A kormányról azonban minden zátonyra jut. Most egy előkező román hölgy gyűjtötte össze a magyar asszonyokat és ugyanekkor megjelent a felekezettipró iskolaügyi javaslat. A magyar anya sem lesz rosszabb a román anyánál. Mit tegyünk? A Gandhi budhista Nirvánájaként várjuk a karma vagy a kismet beteljesülését vagy aktív, termelő erővel a Kálvárián meghalt, de feltámadott Krisztus felé fordítsuk tekintetünket? A mi gondolataink csak a valódi szabadságra, igazságra és humanizmusra vonatkoznak. Nem fogadom el a válaszfeliratot! Végül Sándor József így fejezte be beszédét: — Eljen az egyesült ellenzék! A többség erre maró gunnyal aposztrofálta az ellenzék, amely tüntetőleg lelkes tapsokkal fogadja a szószékről lelépő magyar képviselőt.

Mint hogy a felirati vitához jelentkezett Morarescu és Spanisteanu képviselők távol vannak, az elnök az ülést berekesztette.

— Egy lakásbáborúság vége. Cluj-Kolozsvárról jelentik: Márton Andor gyulafehérvári római katolikus pap tavaly egy cluji lapban cikket írt Mariac cluji lakáshivatali elnök ellen, akit cikkében erősen megtámadott, azt írva róla, hogy négyosztás lakását csak úgy tudja megtartani, hogy a kutyája is családtagként van bejelentve. A lakáshivatali elnök pert indított a lelkész ellen, akit a cluji törvényszék két havi fogságra és kétezer lej pénzbírságra ítelt. Felebvezés folytán az ügy a cluji tábla elé került, amely a mai tárgyaláson csupán ezer lej pénzbírsággal sújtotta Márton Andort.

HIREK

— Szakadás a nemzeti pártban. Bucurestiből táviratozzák: Politikai körökben hire jár, hogy Camarasescu volt miniszter a fascisták egy jelentékeny csoportjával kilép a nemzeti pártból és a néppárthoz csatlakozik.

— Kínai tábornokok testvérharca. Pekingből táviratozzák: Csangcsolin és Vupeju tábornokok csapatai hatalmas győzelmet arattak Fengjusiang tábornok csapatai fölött amelyek ötezer halottat, sebesültet és foglyot veszítettek. Vupeju csapatai Haucsaufot, Csangcsolin csapatai pedig Pengfut foglalták el.

— Andreescu rendőrigazgató távoztása. Megirtuk annak idején, hogy Andreescu aradi rendőrigazgatót egy belügyminiszteri rendelet november elsejével Clujra (Kolozsvárra) helyezte át. A rendőrigazgató a mai napon már el is távozott Aradról s hivatalát ideiglenesen Giulian Arcadie rendőrfelügyelő vette át, aki dr. Putici Traian Clujról Aradra helyezett új rendőrigazgató megérkezéséig marad ebben a beosztásban. Giulian egyébként szintén távozik Aradról a belügyminiszter a zálaui (ziahi) rendőrség élére nevezte ki.

— Sikkesztő ügynök. Ludmann Margit ma feljelentést tett az államrendőrségen Pfeiffermann Mór aradi ügynök ellen, aki butoraira 7000 lej kölcsönt szerzett, de a pénzt nem adta át, hanem azzal ismeretlen helyre távozott. Körözését elrendelték.

— Jubiláló aradi iparos. Ötven éves munkásságának jubileumát ünnepelte a városban Stiaszny József aradi kaptafagyáros. 1875-ben Budapesten kezdte pályáját Stiaszny, akit nagyon sok kitüntetés ért és a legutóbbi chisenevi mintavásáron is nagy aranyérmét nyert. 1889-ben lett önálló az orszákos nevű iparos, akit 1904-ben alapította meg mai gyárát. Stiaszny fél évszázad szorgalmas munkásságával érkezett el mostani jubileumához.

— Megrendszabályozzák az autót. Az aradi államrendőrséghez az utóbbi időben igen sok panasz és feljelentés érkezett, hogy a város utcáin és a forgalmas helyeken túlzott sebességgel robognak az autók, amiáltal több szerencsétlenség fordult elő. Az aradi államrendőrség most újból figyelmezteti az összes aradi autótulajdonosokat és vezetőket, hogy a hajtásra vonatkozó intézkedéseket szigorúan tartásuk be, mert az ez ellen vétőket a legszigorúbban fogják megbüntetni. Azonkívül tilos az úgynevezett vakító lámpának a város területén való használata is, viszont erősebb világítással látandó el az autó hátsó jelzőtáblája, hogy az autó száma messzebből is könnyen kivehető legyen.

— Eljegyzés. Bodnár Erzsike urasszonyt, a csermői ref. lelkész leányát eljegyezte Macsán Péter.

— Egy csehszlovák állampolgárt keresnek. A romániai csehszlovák konzulátus megkeresése folytán az aradi államrendőrség felhívja az állítólag Aradon tartózkodó Proksch Ferenc csehszlovák állampolgárt, hogy jelentkezzen az aradi államrendőrség Közigazgatási osztályának főnökénél, emelet, 7. számú szoba.

— Köhösés, rekedtség, hurut ellen legjobb a valódi RETHY-féle pe-metefüncorka. Mindemitt kapható.

— Gencsyné új tánckolont kezd nov. 3-án az aradi Központi-

— Tóry Gusztáv temetése. Budapestről táviratozzák: Tóry Gusztávot a királyi Kuria elhunyt volt elnökét ma helyezték örök nyugalomra a kerepesi-úti temetőben a főváros által adományozott diszkrét helyre. Ravatalát a Kuria kupolacsarnokában helyezték el és innen kísérték utolsó útjára a kiváló jogtudóst. Hatvan-nyolc éves korában ragadta el a halál a mindig tevékeny Tóry Gusztávot, aki nemcsak kitűnő bíró volt, hanem páratlan törvénykészítő.

— **Katonakötelesek jelentkezése.** Az aradi államrendőrség katonai ügyosztályához ma egy miniszteri rendelet érkezett, amely szerint november 1. és 1926. január 31-ike között az összes legénységi állományban levő hadkötelesek a tulajdonukban levő Model E. igazolvánnyal a hadkiegészítő parancsnokságnál (Cercul de recrutare) későbbben meghatározott napokon jelentkezni tartoznak. A jelentkezés alól csupán az 1923. évből kontingens van felmentve, vagyis azok, akik 1925. április hó elsejével szerelték le. A jelentkezésen összeírják az iparosokat és a speciális munkásokat, akik vigyék magukkal igazolványukat vagy diplomájukat. Ugyancsak ezen a jelentkezésen kérelmezhetők az 1926—27. évre szóló mozgósítás alóli felmentések is. (Model D. 1.) Mindazok, akik a jelentkezési kötelezettségnek eleget nem tesznek, elvesztik a felmentéshez való jogukat és az érvényben levő kivételes intézkedésekről szóló rendelet alapján el is járnak ellenük.

Pendle & Rivett LTD.
LONDON.
ANGOL SZÖVETEK „English Flintex”
különlegesség 9042
SZÉKELY MIHÁLYNÁL ARAD,
Piata Avram Iancu 20.

— Családi rablóbanda a timisoarai bíróság előtt. A timisoarai törvényszéken ma kezdték meg a hírhedt Bocz-család bűnügyének tárgyalását. A bűnpörnek a család tagjain kívül még harminc vádlottja van. Az 1922. és az 1923. években a család tagjai és a többi vádlottak valósággal végigrabolták egész Temes megyét, s most rablásaik és lopásaik egész sorozatáért vonják őket felelősségre. Dr. Fehér Kristóf tanácselnök nyitotta meg reggel a tárgyalást, a mely egészen estig tartott és ennek során mintegy husz tanút hallgattak ki, a védők s az ügyész mondották el beszédeiket. Matei ügyész vádbeszéde után a védők: dr. Grosz, dr. Nicoara, dr. Mutfi, dr. Mercea és dr. Skuteczky ügyvédek azt hangoztatták, hogy a vád teljesen alaptalan, nincsen egyetlen bizonyíték sem, amely a vádlottak bűnösségét igazolná és azok csak azért vállalták magukra a vizsgálat során a terhükre rótt bűncselekményeket, mert a csendőrségen kényszerítették őket erre. Itélethozatalra csak holnap kerül sor.

— Könyvtömeg kiadás Kerpelnél.

Max Linder és felesége

öngyilkosságot követtek el.

Mérget ittak, majd ütőereiket vágták fel. — Az asszony a kórházba szállítás közben halt meg, Max Linder a kórházi ágyon szenvedett ki.

(Páris, november 2.) Max Linder, az ismert filmszínész és fiatal felesége szombaton este Párisban a Kleber Avenuen levő Rati-mor-szállóban öngyilkosságot követtek el. A házaspárt nagy vértócsában találták szobájukban. Miniketőlük azonnal az egyik magánklinikára vitték. Megállapították, hogy **Max Linder és felesége először erős mérget vettek be, azután felvagták ütőereiket.** Az asszony a klinikára való szállítása közben meghalt. **Max Linder állapota is reménytelen.** A kettős öngyilkosság okáról semmi sem ismeretes. A házaspár már két ízben követett el öngyilkossági kísérletet.

Ujabb párisi jelentés szerint **Max Linder a kórházban, anélkül, hogy eszméltre tért volna, ki-szenvedett.**

— A „Hellas” műsoros táncestélye. A november 14-én az aradi Fehér Kereszt termeiben rendezendő műsoros táncestélyre nagy előkészületek folynak. A programban elsőrangú művészek fognak szerepelni. A rendezőség Arad legjobb cigánybandáját szerződtette, hogy a reszelig tartó táncchoz a jó zene ne hiányozzék.

— Szabadlábrahelyezték a primadonnák bőkezű barátját. Budapestről jelentik: Róth Jenő bankárt, akinek letartóztatásáról részletesen beszámoltunk, ma szabadlábra helyezték, miután családja az okozott kárt teljes egészében megtérítette.

— Halálozás. Korber Ella folyó évi október hó 31-én Simándon elhunyt. Temetése folyó évi november hó 3-án délután 3 órakor lesz az aradi felső temető halottas csarnokából.

— Kegyelem a gyilkos örvezetőnek. Debrecenből jelentik: A debreceni honvédtörvényszék április 2-án halálra ítélte Madár Antal örvezetőt, aki a nyiregyházi honvédhuszár lak-tanyában önkényesen kivégeztette Nahaj József közhuzsárt. A honvédtörvényszék az önkényes halálos büntetés végrehajtóit, Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuzsárokat két-két évi súlyos börtönre ítélte. A közhuzsárok megnyugodtak a büntetésben, ellenben az örvezető felebezett. A legfelsőbb honvédtörvényszék az elmúlt héten tárgyalta ezt a bűnügyet és ítéletében elutasította Madár Antal örvezető felebezését. Az örvezető kegyelmi kérvényét a kormányzóhoz terjesztették föl, akinek döntése ma érkezett le a debreceni honvédtörvényszékhez. A kormányzó élt kegyelmezési jogával és Madár Antal örvezető halálbüntetését négy évi súlyos börtönre változtatta át.

— Elfogott nemzetközi betőrő. Az őszi nagyvásáron jó forrást csinált az aradi rendőrség. A vásári tolongásban dolgozó zsebmezők és az országszerte ismert betőrők egyik legveszedelmesebb tagját, Rosian

Max Linder a filmszínészet első korszakának egyik legismertebb alakja volt. Asta Nielsen és Pálandy Waidemár mellett leg hamarabb szerzett magának világhírnevet, de míg a két előbbi művész mint tragikus volt a közönség kedvence, addig Max Linder a komikum jeles volt. A háboru előtti Chaplin és Harold Lloyd helyét töltötte be a közönség szívében; azonban Max Linder nem a burleszkkomikumnak, hanem a helyzetkomikumnak volt kiváló mestere. Kisbajuszu jellegzetes arca alakjával, pepita nadrágjával s elmaradhatatlan sétapálcájával rögtön felderítette a mozi közönségét, amint a vásznon megjelent. A háboru után Amerikába szerződött, majd Bécsben játszott. Uj filmjei közül legismertebb a „Hét évig nem lesz szerencsém” és a „Maison Coraile”.

Grigore regátbeli fiatalembert a detektívek tettenérték és elfoták. Rosian az ügyészség fogházába szállították. — Az aradi rendőrség ma délelőtt a Piata Avram Iancu-n elfogta Lakatos Terézia cigányleányt, aki az egyik sátorból egy vég vásznat emelt el. A tolvaj cigányleányt az ügyészségre kísérték.

— Magyar dalok. Kedves és harsogatos dalokat írt Fodor Lajos, a melyek szövege és zenéje is az ő munkája. Tipikusan magyar nóták ezek, amelvek vig és szomorú hangulatokkal, érzélgősen könnyű muzsikájukkal lamarosán népszerűek lesznek. Fodor Lajos volt szállodatulajdonos, akit a forradalom és a háboru tettek tönkre, ahonnan rok-kantán, féllábal került haza. Muzsikusk lélek Fodor, akinek nótái zongorán, hegedűn és cimbalmon is játszhatók. „Falu végén van egy kis ház”, „Levágattam a hajamat rövidre”, „Huzd el cigány azt a nótát”, „Kis-kertemben sársa róza, ibolya” és a többiek egyformán élvezetesek. Fodor Lajos az érdeklődőknek és a zene értőknek szívesen áll rendelkezésére lakásán Arad, Str. Gheorghe Lazar (Simonyi-ucca) 16. szám alatt és egyben a kották is itt rendelhetők meg. A megrendelés azonban történhet levelezőlapon is.

— Themes tánciskolájában november 6-án új táncolón kezdődik.

— A nők kongresszusa és a küldöttek elhelyezése. Tegnap számunkban az aradi kiküldöttek visszaérkezéseivel kapcsolatban a kisebbségi nőegyletek bucuresszti kongresszusának néhány kedves epizódjáról emlékeztünk meg. Ma Kubelkáné-Vas Anna, az aradi egyesületek delegátusa levelet intézett hozzánk, amelyben a cikk következő módon való kiegészítést kéri:

— Eítelve még mindig attól a sok, szép és felemelő érzéstől, amelyeket a nők kongresszusán nyertünk, meghatottan emlékezve a legmesszebbmenő figyelemmel párosult, igazi meleg, szívből jövő szeretettel

jes fogadtatásra, amelyben a román nők nemzeti szövetsége, élén Cantacuzino hercegasszonnyal, a kisebbségeket részesítette, ki kell jelentenem, hogy nekünk — sajnós — már csak azért nem jutott a felvirágozott szobákból, mert az erdélyi kiküldöttek egy nappal előbb érkeztek, mint mi és ők foglalták el ezeket a szobákat. Az én szobámban még váza sem volt, pedig a szállodai szobák napi ára épen eléz borsos volt és annak fejében mindenkor nyugodtan gondoskodhatna a szálloda tulajdonosa néhány szál virágról a vendégeinknek.

— Tizenhét bányász tragédiája. Gelsenkirchenből táviratozzák: A gelsenkircheni holland aknában szombaton bányalégrobbanás történt, a mely tizenhét bányamunkást megölt.

Nincsen többé csusz és köszvény, Meggyógyítja mindezt Pöstyén. Pöstyeni Iszapkocka minden gyógy-szertárban kapható.

Magyar sajtóban él a magyar nyelv. Terjessze az ARADI KOZLONY-t!

Megszűnt a veronal-öngyilkosság

Vegyész-mérnök találmánya, mely lehetetlenné teszi a veronál mérgezését.

(Budapest, október 31.) Hruska Rezső győri vegyész-mérnök új preparátumot talált fel, amely lehetetlenné teszi a veronállal vagy a helyette használt pótszerekkel való mérgezést és az ezzel a gyógyszerrel nagyon sűrűn előforduló, sokszor halálos kimenetelű öngyilkossági kísérleteket. A Hruska által feltalált új vegyületkombináció a veronálnak és pótszereinek gyógyhatását teljesen érintetlenül hagyja, úgy, hogy azok az eddig használatos adagokban és formákban nyújthatók a betegnek, de öngyilkos szándékából, vagy véletlenül bevett bár-mely nagy adagoknál az új preparátum olyan élettani működést vált ki, amely a mérgező hatás kifejtődését minden körülmények között megakadályozza. Az eddigi kísérletek teljesen igazolták a feltalálónak az elérendő célhoz fűzött reményeit. Valószínűleg rövid időn belül forgalomba kerül ennek az értékes gyógyszernek tökéletesített formája, úgy, hogy a veronállal ezidőszent oly sűrűn előforduló öngyilkossági esetek ezután véglegesen lekerülnek az életünk listájáról.

Jön! Jön!
Jacki Coogan és Charlei Chaplin nagy filmje
A kölyök.

Kész női kabátok a legdivatosabb kivitelben feltűnő olcsón **Vándor** divatáruházban Arad, Strada Motianu. — Telefon: 5-15. Tekintse meg a kirakatokat.

Kávéházakban, vendéglőkben, üzletekben és egyéb nyilvános helyiségekben a leggazdagabb és szavilágúbb, mert egyben tüt is.

(Utánnövés nem díjazatik.)

Perzsiában elmozdították a dinasztit.

(Tenerán, nov. 2.) A perzsa kamara oly értelmű határozatot hozott, hogy az uralkodó dinasztitát elmozdítja és az uralmat egyelőre a miniszterelnökre ruházza. A perzsa kamara nyolcvanöt szavazat közül nyolcvan szavazattal határozatot fogadott el, amelyben az uralkodóházat a

nemzet érdekében leteszi a trónról. A kormány ideiglenes vezetésével Resa kánt bízták meg.

Perzsia 1906 óta alkotmányos királyság, de az ifjú perzsa mozgalom felülkerekedése óta állandó a republikánus törekvés. 1909 óta Achmed Mirza sah uralkodott, a kit már egy ízben elűzték trónjáról.

SPORT

Szövetségi nap Aradon.

A tegnapi aradi mérkőzések — melyek a szövetség rendezésében nyertek lebonyolítást — mindent nyújtottak a várakozás ellenére megjelent szépszámú közönségnek, csak élvezetes küzdelmeket nem. — **AMTE—AAC 2:1 (1:1).** Kétszer 30 perces match, a mely a második félidő 10. percében félbeszakadt. Az első félidő köicsönös durvaságokkal egybeköelve 1:1-es eldöntetlennel végződött. A második félidő eleje egy AMTE goalt hoz. A 10. percben Kolumbán I. kissé erős beugrásával szereli Auer II.-t. Auer II. összeesik, a bíró Kolumbánt kiállítja, a közönség egy része Auer II. sérülésének láttára a pályára tódul, a kisszámú rendezőség a pályát a közönségtől megtisztítani képtelen lévén, a bíró a mérkőzést beszüntette. Goallövők: Auer II. és Teleki az AMTE, illetve Gyebrovszky az AAC részéről. A mérkőzést Horváth Glória-CFR gyengén vezette. — **ATE—Glória-CFR 0:0.** A főmérkőzést játszó csapatok találkozása még az első mérkőzésnél is gyengébb nivón mozgott. A CFR támadott többet, az ATE védelem azonban jól tömörülve sikeresen védekezett. A CFR-ből Mágory és Guga, az ATE-ből a Grosz—Szabó—Weichelt-halhsor érdemel emutést. Jó bíró volt Vatiann Titus. — **AMTE új.—AAC új. 3:2 (1:2).** A veretlen AAC ifjuságt tizenegyesekkel kapott ki. A mérkőzés befejezése előtt néhány perccel a játék megszakadt labdahlány miatt. Az ifjak a kényeszerpihenőt egymással való ügyeik barátságos elintézésére használták fel, amelynek folyamán egy AAC játékos az egyik AMTE játékosát tetteglen inzultálta. A játékon kívüli inzultus láttára a közönségből egyesek a pályára tódultak és az AAC játékos megverték. A bíró természetesen beszüntette a mérkőzést, amelynek folytatása a szövetség előtt fog lejátszódni. Bíró Crisnic. — **Glória-CFR új.—Hakoah új. 12:0.** A Hakoah tíz emberrel játszó csapata nem volt ellenfél.

O Bajnoki mérkőzések. Timisoara. TAC—ZsSE 3:1 (2:1.) A TAC rendkívül gyengén szerepelt, ellentétben a jimboliai egyesülettel, mely lelkesen küzdött. Voltak egyes helyzetek, amikor a ZsSE szinte jobban mozgott, mint a TAC. Possák, Holz és Österling a TAC. Henn a vendégesapat goalszerzője. Bíró: Petcu. Banatul. Rapid 3:3 (1:1.) Egyenlő ellenfelek küzdelme. Bíró: Szika. — Brasov. BMTE—Coltea 1:1 (0:1.) Brasovia —STV 9:1 (3:1.) Sibiu. HTV—Soimi 5:1 (2:0.)

O Barátságos mérkőzések. Cluj. Kinizsi—Victoria 5:3 (3:0.) A mér-

közés különös eredménye a Victoria I. félidőbeli tehetefienségének és a Kinizsi II. félidőbeli pillanatnyi visszaesésének a kifejezője. A Victoria az első félidőben egyremásra kapja a goalokat, míg a II. félidőben remek formát játszik és nyolc perc alatt három goalt helyez a Kinizsi kapujába. Már a 2. percben eredményt ér el a Kinizsi Semmler goaljával. A 24. percben ugyancsak Semmler lő újabb goalt. A következő goalszerző Tenzer (30. p.), a negyedik goalt Wetzler lövi (37. p.) A 43. percben Teszler állítja be a félidő vézeredményét. A II. félidőben Hunyadi nyitja meg a Victoria goalját, melyet Istvánffy II. győztes goalja követ. A 13. percben Hunyadi újabb goalt lő. Bíró: dr. Morariu. — Oradea-mare. Oradea-mare—Katonai válogatott 7:0 (2:0.)

O Mezei futóverseny Bucarestben. Vasárnap rendezték meg Bucarestben az első mezei futóversenyt, a melyen hatalmas mezőny indult. A táv 8400 méter volt, melynek megfutására több mint százan jelentkeztek s a távot nyolcvanhatan végig is futották. A versenyt Wild (UCASP) nyerte meg 37 p. 17.2 mp. es gyenge idővel. 2. Márton (Brasovia.) 3. Valkovici (Stadiu Roman.)

HA JÓ KÖNYVET óhajt, kérje tizenkettőle könyvvuidonság jegyzékünket. Sándor hírlapiroda Arad.

O Külföldi eredmények. Budapest. A vasárnapi forduló ismét a meglepetések napja volt. Az FTC dacára hatalmas fölényének, nem tudott eredményt kicsikarni az eddig veretlen NSC-től. Az MTK ismét nagy goalkedvért tett tanuságot. Meglepetés az UTE eredménytelensége a KAC-al szemben. Eredmények: MTK—VAC 6:0 (2:0.) UTE—KAC 2:2 (2:0.) Az UTE dacára az első félidőbeli két goalos előnyének, majdnem kikapott a második félidőben erősen frontba kerülő ellenfeletől. FTC—NSC 0:0. Az FTC mindvégig fölényben volt, de az elszántan védekező nemzetieknek sikerült megőrizni veretlenségüket. Vasas—BEAC 4:1 (2:0.) A Vasas megérdemelte győzelmét. III. ker.—Törekvés 2:1 (1:1.) Egyenlő ellenfelek küzdelme. A vezető goalt a Törekvés lövi, melyet az őbudaiak csak tizenegyesből egyenlítettek. A II. félidőben esik a győztes goal. 33-as—ETC 2:0 (0:0.) —Krakkó. Svédország—Lengyelország 6:2.

Jön! Jön!
Jacki Coogan és Charlel Chaplin nagy filmje
A kölvök.

Tisza István emlékezete

Budapestről táviratozzák: A Tisza István-emlékbizottság és a Tisza István-Kör gróf Tisza István halálának évfordulóján gyászünnepélyt rendezett, amelynek ünnepi szónoka Berzeviczy Albert volt. Berzeviczy költői szépségekben gazdag gyászbeszéde során bejelentette, hogy az idén is kiadták a Tisza-emlékötvet, a melyben Tisza István több levelét közli és azok egészen új világításba helyezik Tisza személyét. Ezek a levelek bizonyítják, hogy Tisza mindig a legtisztább békevágytól volt elteve és a leghumánusabb gondolkozásu miniszterelnökök közé tartozott. Egyik levelében ezeket írta: „A legjobb reménnyel nézek a jövőbe, persze azért borzasztó a győztes háboru is!” 1914. augusztus 26-án, tehát még a háboru első heteiben írta: „Az én lelkemben nyomort, szenvedést, pusztulást jelent minden háboru, vérköntást, ártatlan asszonyok és gyermekek szenvedését. Elkeserit, hogy ilyen nagy háboru intézésében van részem. Lelkismeretem azonban nyugodt, már nyakunkon volt a hurok, amelyet ha most el nem vágunk, alkalmasabb időben megfojtott volna bennünket.” Győzelem esetén, — írta augusztus 30-án Burián István közös külügyminiszternek — oda szeretnék hatni, hogy a béke megkötésének azonnali felvétele mellett aránylag mérsékelte feltételekre igyekezzünk rávenni a németeket.”

Felégették

Sarrail tábornok házat. Mind veszélyesebbé válik a helyzet Szíriában.

Alexandriából táviratozzák: A szíriai felkelők a Damaszkus környékén levő falvakat megszállva tartják s így élelmiszerszállítmányok nem jutnak a városba és ezért ennek lakóit éhhalál veszedelem fenyegeti. A beduin felkelők csapatai Darassulban gyülekeznek. Hayn beduin törzsfőnök visszautasította a franciáknak a tárgyalások megkezdésére vonatkozó indítványát. Sarrail parancsnokló francia tábornok maga is a legnagyobb veszedelembe került és csak a legutolsó pillanatban menekülhetett Beyrutba. A néptömeg megtámadta Sarrail lakását, ahonnan a tábornok értéktárgyait a mecsetbe vitték, a házat pedig felgyújtották.

Legújabb párisi távirat szerint a Journal arról értesül, hogy nyolc gyalogzászlóaljat. — köztük három marokkóit — készenléthe helyeztek azzal, hogy Szíriába indítják utnak őket. Ezzel a keleti francia hadsereg 30 gyalogzászlóaljra és 5 ezredre emelkedett.

Gysoform
Legjobb fertőtlenítő szer.

Közgazdaság.

Zürichben 2.47 és fél a lej, a párisi tőzsde ünnepi szünetet tartott.

HELYI VALUTAÁRAK

(November 2.) Áru: Dollár 210, angol font 1015, cseh korona 6.20, francia frank 8.50, lira 8.30, dinár 3.65, schilling 29.70, holland forint 83, márka 49, magyar korona 338, svájci frank 39. Pénz: Dollár 209, angol font 1015, cseh korona 6.10, francia frank 8.40, lira 8.15, dinár 3.60, schilling 29.40, holland forint 82, márka 50, magyar korona 345, svájci frank 40. Kifizetések: Newyork 210.50, London 1024, Prága 6.26.50, Páris 8.91, Milánó 8.42, Zágráb 3.77, Bécs 29.73, Amsterdám 85.10, Berlin 50.35, Budapest 336, Zürich 40.70.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS

(November 2.) Berlin 123.56, Amsterdám 208.80, Newyork 518.87.50, London 2513.50, Páris 21.80, Milánó 20.55, Prága 15.37.50, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.20, Bucuresti 2.46.25, Varsó 0.00085, Bécs 0.0073.12.50.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT

(November 2.) Berlin 123.60, Amsterdám 208.80, Newyork 519, London 2514.50, Páris 21.80, Milánó 20.53, Prága 15.37.50, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.20, Bucuresti 2.47.50, Varsó —, Bécs 0.0073.12.50.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT

(November 2.) Kifizetések: Páris 8.85, London 1018, Newyork 208.50, Milánó 8.33, Zürich 40.50, Bécs 29.50, Prága 6.23. Valuták: Napoleon 785, aranymárka 49, leva 1.50, török lira 1.18, angol font 1010, francia frank 9.20, svájci frank 39.50, lira 8.35, drachma 2.80, dinár 3.65, dollár 208, lengyel márka 33, osztrák korona 29, magyar korona 28.50, szokol 6.10.

= Atalakítják a bucaresti nyereségy-pályaudvart. Bucurestiből jelentik: Az elmúlt napokban ankétot tartottak a közlekedésügyi miniszteriumban, amelyen a CFR. kebelében történő több nagyobb szabású átalakítás tervezetéről tettek jelentést. Hír szerint a bucarestii új nyugati pályaudvar tervei már elkészültek s az átalakítási munkálatokat még e hó folyamán megkezdik.

= Hajózási egyezmény Olaszország és Németország között. Rómából táviratozzák: Az olasz-német hajózási egyezményt tegnap Mussolini miniszterelnök és von Neurath német delegátus aláírták.

= Állatok és kocsik szemléje. Az aradi rendőrség katonai ügyosztálya felhívja mindazokat, akiknek a tulajdonában a hadsereg számára háboru esetére elrekvirált s nyilvántartott állatok, kocsik és húzószerszámok vannak, azok felülvizsgálása végett az alábbi időben és helyen megartandó szemlén jelenjenek meg: Az I., II., IV. és V. kerület november 11-én a Piata Mihai Viteazul (Ferenc-téren), a III. kerület november 12-én az állatvásártéren, a VI. kerület november 13-án és a határ november 14-én a gáji előjárásnál tartozik a szemlén megjelenni, annál is inkább, mivel az elmaradottakat katonai bíróság elé állítják.

Merénylet készül Magyarország washingtoni követe ellen.

Washingtonból táviratozzák: Gróf Széchenyi László, Magyarország washingtoni követe ma rendőroltalmat kért az Egyesült-Államok kormányától a saját lakása és a követség palotája számára. Az utóbbi napokban ugyanis több levélben merénnyel fenyegették meg a magyar követet. Az Egyesült-Államok rendőrsége teljesítette gróf Széchenyi kérését.

= Megadóztatott vásárosok. Az aradi pénzügyigazgatóság adóhivatalainak főnökei tizenkét végrehajtó kíséretében végigjárták az aradi vásár területét és a helyszínen megadóztatták a vásárosokat. Tekintettel a vásár tényleges gyenge forgalmára, minden esetben igen méltányos összegben szabták ki a vásárosok adóját mindjárt a helyszínen be is hajtották.

= Csempészésért mezbírságotl kereskedők. A curtici vámhivatal az elmúlt napokban a következő kereskedőket bírságotl meg csempészésért: Ullák Lola, Bucuresti, selyemáruért, 53.300 lej, Hasa Arman, Bucuresti, különböző árukért 4370 lej, Brück László Timisoara (Temesvár) selyem árukért 3000 lej, Glück Fülöp Albalulia (Gyulafehérvár) selyemárukért 5000 lej, Schwartz Zsuzsanna Bucuresti, selyemárukért 5000 lej, Havas Dezső Timisoara (Temesvár) selyemárukért 12.132 lej.

MOZI.

xx „Tizparancsolat“ szenzációs sikere az aradi Apollóban és Urániában. Zsufolt házak előtt mutatják be tegnap az aradi mozgószínházak a „Tizparancsolat“ című szenzációs sláger-filmét. A monumentális filmkolosszus mindkét részét egy szerte vetíti 3 órás előadásban kereszttül. A filmet gyönyörű muzsika kíséri, gondosan összeválogatott műsorral és a mozgószínházak külön e célra megnagyobbították zenekaraikat. A „Tizparancsolat“ története Mózes korából indul ki s a második rész a jelen időbe vetíti át az eseményeket és az ókori tizparancsolat drámai jeleneteket teremt a ma emberei között. Az előadások az Apollóban 3, 6 és 9 órakor, az Urániában 6 és 9 órakor kezdődnek. A 3 órás előadás rendez helyárrakkal, a 6 és 9 órás felemelt helyárrakkal történik. A jegyek még elővételben kaphatók az aradi Apolló és Uránia mozgószínházak elővételi pénztárainál.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* Budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: Városi Színház: Kedd, csütörtök, szombat és vasárnap este: A nagy nő. Szerda: Bohémélet (Piccaver vendégjátéka.) Péntek: Rigoletto (Piccaver vendégjátéka). Szombat délután: Az elvarázsolt királykisasszony (gyermekelőadás). — Vigaszínház: Szerda: Uriemberek. Kedd és csütörtök: Szinesznő. Péntek (először), szombat és vasárnap este: Madonna. Vasárnap délután: Csirkefogó. — Fővárosi Operett Színház: Minden este: Az Orlov. Vasárnap délután: Nótás kapitány. — Magyar Színház: Szerda, csütörtök, péntek és vasárnap este: Engem szeress. Kedd és szombat: Eső. Vasárnap délután: Masa pénzt keres. — Király Színház: Minden este: Anna-bál. Vasárnap délután: Régi jó Budapest! — Renaissance Színház: Minden este és vasárnap délután: Néger operettársulat vendégjátéka. — Belvárosi Színház: Kedd, csütörtök, péntek, szombat és vasárnap este: A Szerlem és Halál játéka. Szerda: Miss Lillian. Vasárnap délután: Ha akarom!... — Andrássy-uti Színház: Minden este és vasárnap délután: Mezőkövesd, Lakodalom, Cica, Medgyaszay Vilma stb.

* „Astoria“ Taverna november első felében nyílik meg a következő programmal: D. e.: söröző. Délben: ebéd. D. u.: 5 órai tea táncsal. 8 órakor: vacsora. Fél 10 órakor: Bár: Harry and Ally, Csengeri Duci, Andre and Elly felléptével. Belépődíj nincs.

* Országos fotokiállítás Aradon. Érdekes kiállítás előkészületei folynak Aradon. Az „Aradi Foto-Klub“, amely jövőre ünnepli meg fennállásának 20 éves jubileumát, a jövő év június havában a Kulturpalota kiállítási termében országos amatőr-fényképkiallítás és versenyt rendez,

amelyen több értékes tiszteletdíj és plakett kerül majd kiosztásra. Mint-hogy ilyen kiállítás az országban még nem volt, remélhető, hogy az ország összes amatőrjei érdeklődéssel fognak a kiállítás iránt viselkedni. A kiállítás rendezését a Klub elnöksége már megkezdte, közelebbi felvilágosításokat pedig ifj. Guld Emil, a klub igazgatója (címe: Arad, postafiók 32) már most szívesen nyújt.

Jön! Jön!
Jackl Coogan és Charlel Chaplin nagy filmje
A kölyök.

LINOLEUM HAAS LIPÓT

Temesvár,

Bulevard Regele Ferdinand.

LERAKATOK:

CLUJ. Str. Universitatii I. sz. ORADEA-MARE, Bulev. Regele Ferdinand 5.

Mielőtt bevásárlásait eszközli, győződjön meg áruink olcsóságáról.

LINOLEUM:

67 cm. széles méterenként ... L.	135.—
90 cm. széles méterenként ... L.	170.—
100 cm. széles méterenként ... L.	200.—
115 cm. széles méterenként ... L.	230.—
135 cm. széles méterenként ... L.	270.—
200 cm. sz. négyzetméterenként L.	215.—

Valódi átöntött Inlaid Linoleum 200 cm. széles minden színben.

Viaszkosvászón asztal-terítő:

78 cm. széles méterenként ... L.	100.—
100 cm. széles méterenként ... L.	125.—
115 cm. széles méterenként ... L.	145.—

Bőrvászón minden színben és minőségben nagy választékban. 6009

Szőnyegek:

Futó szőnyegek, mindkét oldalon használható ... L.	98.—
Velour futó szőnyeg Ia ... L.	515.—
Agyelők ... L.	125.—
Ebédítő szőnyeg 200x300... L.	1600.—
Otomántakarók ... L.	1600.—

Felöltőszerű gummi köpönyegek 950.— Lejtől.

Tornacipők, hócipők, sárcipők, betegápolási cikkek, gyermekjátékok, sportcikkek nagyban és kicsinyben.

Az aradi Apollo és Urániában

ma

„Tizparancsolat“

filmsláger

Apolloban

Urániában

az előadások

az előadások

3, 6 és 9-kor

6 és 8-kor

kezdődnek.

Csak a jót utánczzák ... gyermekhintópor, krém, szappan **Höfer** a valódi.

Legujabb női és leányka télikabá- tok, legolesőbb bevásárlási forrása **PLESZ** női divatruháza Arad, színház hátsó bejáratával szemben. Versenyképességéről kérem véltéktelezottség nélkül meggyőződni.

GROSS és RENDI-nél készülnek a legszebb és legmodernebb férfi ruhák. Arad, uJ Neumaa-ház.

SAKK

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.
97. ELHÁRÍTOTT VEZÉRCSEL
 Játszották a baden-badeni versenyen, 1925-ben.

Világos: Aljochin. Sötét: te Kolsté.
 1. d2-d4, d7-d5 2. c2-c4, c7-c6
 3. Hb1-c3, Hg8-f6 4. e7-e3, e7-e6
 5. Hg1-f3, Hb8-d7 6. Ff1-d3, d5xc4
 7. Fd3xc4, b7-b5 8. Fc4-d3, a7-a6 9.
 e3-e4, c6-c5 10. c4-e5, Hf6-d5 11.
 Hf3-g5, c5xd4 12. Hc3xd5, e6xd5 13.
 0-0, Ff8-e7 14. e5-e6, Hd7-e5 15.
 e6xd7, Ke8-f8 16. Hg5xh7+, Kf8x
 f7 17. Vd1-h5+, g7-g6 18. Vh5xe5,
 Bh8xh7 19. Ve5xd4, Bh7-h4 20. Vd4-
 e3, Vd5-h8 21. Fd3xg6+, Kf7xg6 22.
 Ve5xe7, Ba8-a7 23. Ve7xa7, Bh7xh2
 24. Va7-b6+, Kg6-f5 25. g2-g4+.
 Sötét feladja.

Megfejtés. A 28. feladvány megfejtése. 1. Kd6-c5, b4-b3 2. Kc5-b4, b3-b2 3. Kb4-a3, b2-b1 V vagy B 4. g6-g7+, Kh8xg7 5. h7-h8V, Kg7xh8. Patt.

STERNKESZTŐ

Boldog lenni! Nagyon fiatal még a máris nősülésre gondol. Elindult hát a jó darab földet bejárta, hogy mindenekelőtt a nősüléshez szükséges „kincset” megkeresse a szerencsésen vissza is érkezett — úres marokkal. No, most próbálja meg másként. Keresse a feleségnek alkalmas lányt akivel talán a többi is megtalálhatja és csak azután keressék, ketten együtt, a házassághoz szükséges egyebet. Egyelőre azonban még a házasságra nagyon ráér. — **Vénusz-szép-ség.** Ilyen összeköttetések szerzésére nem tudunk tanácsot adni. — Nem bubifrizura. Nagyon rosszul tették az édesanyjával együtt, mikor a kéréket egymás után kikosarozták, megelégedve arról a régi, de igaz mondásról, hogy a lányt akkor kell férjhez adni, amikor kéri. — **Nővérek.** Csak mosolyogni lehet azokon a szülőknél, akik „eladó” lányukat mint üvegház virágokat otthon őrzik, nyilvános helyekre, társaságokba, multságokra nem engedik és mégis azt szeretnék, ha valaki megismerné és megszeretné őket. A világ egy nyelvűnek sincs a férjhezmenendő lány jelzésére olyan találati kifejezése, mint a magyarnak. Eladó lány, minden lány, aki feleségnek való a szó legnemesebb értelmében. Az eladás és vétel pedig a nyilvánosság dolga. Titokban csak a lopott vagy csempészett árut szokták forgalomba hozni. Nos, ha egyáltalán nem mennek társaságba: hogyan akarnak férjhez menni? — **Sárga Rózsa.** Kevés lány van ma olyan helyzetben, mint amennyivel én dicsekszik, hogy: szabadon választhat a férjhezmenés — mert van kihez — és a munka között. Ő pedig előbb meg akarja mutatni, hogy munkálából is meg tud élni és csak azután lenne hajlandó férjhezmenni. Mi pedig azt a véleményt valljuk, hogy célszerű lenne a dolgot jobban meggondolni, mert bölcséleti elvek hangztatásával manapság nem lehet férjhezmenni. — **Keresett utifány.** Gyerezen fogja meg, hogy olyan nagyon keresik ma a férjhezmenendő lányokat, hogy a nagy kereslet mel-

lett valamennyien otthon csücsülnek. No, ez nem egészen így van, mert vannak olyanok is, akik nem otthon csücsülnek, annyi azonban bizonyos, hogy — ha már tetszeit írni — a keresőt nem olyan nagy, mint a kiadót. Ez a dolgot tréfás része. A komoly pedig az, hogy nagyon sok lány azt hiszi, hogy őt majd keresni fogják, de ebben nagyon csalódik, mert ma a feleségnek valót nem is kell keresni, mikor keresés nélkül is megtalálhatók az ügyesebbek. — Egy bánatos leány. Kérdését jó lenne az apróhirdetések között közölni. — **H. A. Szabadka.** Levelét rendeltetési helyére juttatjuk.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judefului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.
ÉRTESETÉS.

Hannauer Mihály, Arad, Str. Eminescu 28. sz. a. bádogos üzletét fiának, Hannauer Istvánnak átadta. ő maga pedig Str. Romanului (Zrinyi-u.) 12. sz. a. folytatja eddigi üzemet. 15208

ÉRTESETÉS!

Popp si Sajgó vegyeskereskedésből barátságos úton kiváltam, emétfogva semmi felelősséget nem vállalok.
 6584 Sajgó Antal.

ÉRTESETÉS!

Ismerőscimmel közlöm, hogy az aradi Vasfürdőt régi tulajdonosának Böhm Jenőnek visszaadtam.
 6598 BRAUN JÓZSEF.

ÉRTESETÉS!

Az aradvárosi zárgyár igazgatósága értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy újból azon kellemes helyzetbe került, hogy magas hőkalóriájú békebeli minőségű gázt állít elő és tud a közönség rendelkezésére bocsájtani.

Ennél fogva ismét kényelmesen és olcsón főzhetünk, süthetünk, vasalhatunk, fürödhetünk és mindenféle ipari cél szolgálatára áll a békebeli minőségű gáz.

Van szerencsénk egyben a közönség figyelmét felhívni, hogy ezen minőségű gázból csak a fele mennyiséget fogja fogyasztani mint a múlt idők fazázából.

Egyben tudatjuk, hogy a berendezési tárgyakat és szerelési munkálatokat önköltségi árban és részletfizetésre fogjuk a közönség rendelkezésére bocsájtani illetve végemi. Teljes tisztelettel: **VAROSI GÁZGYÁR IGAZGATÓSÁGA.** Telephon 25, 25, 26. A Str. Eminescu 4. szám alatt levő városi üzlet a közönség rendelkezésére áll mindennemű reklamációs és bejelentési ügyekben. 6470 (Utányomás nem díjazatik.)

Föllendül üzletének forgalma, ha hirdetési árajánlatot kér

Telefon 132.

Rudolf Mosse r.-t. aradi fiókjától, Arad, Bulv. Regina Maria 10. (Sándor hírlapiroda.)

5837

REKLAM OTLETTEK!

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága halottunk

Kálmán Lászlóné
 szül. Kornai Riza

temetésén résztvettek, a ravatalra virágot helyeztek és részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezton mond hálás köszönetet

Arad, 1925. nov. 1.

a mélyen sujtott gyászoló család.

6581

HAASZ ingatlanforgalmi irodája, Arad, Str. Eminescu 12.
Megvételre ajánl:

Tőkebefektetésre kiválóan alkalmas bérházakat üzlethelyiségekkel, magán-, üzlet-, gazdálkodásra alkalmas házakat, mü-, gőz- és henger-malmokat, földbírtokokat Arad és Krassósörény megyében, fűszerüzleteket, vendéglőket, szállókat Aradon és a hegyalján 2-20 holdig. 16571

Hölgyek figyelmébe!

Ajánlom már most beszerezni a világ legjobb gyártmányu és **legszebb formájú** női hócipőket u. m.: Firestone Apsloy Hudson U. S. A. (amerikai) és Trelorn (svéd).

L. Münz
 6542 ardi divat üzletében, Arad.

Eladó

egy 5 szobás és egy 3 szobás lakásból álló udvar és gyümölcskertes

ház.

a nagyobb lakás elfoglalható. — Egy többalakásból álló HÁZ, elfoglalható egy 4 szobás lakás, udvar, nagy kerttel.

Értekezhetni: 10289 HALMAI irodában Arad, Strad. Eminescu 9.

HIRDETESE EREDMÉNYES LESZ,

ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérjen árajánlatot és díjtalan propagandatervezetot:

LLOYD EXPRESS

hirdetési irodától, Cluj, Str. Memorandului 24. Hirdetések, noticok, közlemények a világ bármely lapjában. **Eredeti tarifák szerint.**

SOKKAS

olcsóbbak és finomabbak az importált francia és angol áruknál az M. M. Konzervgyár Timisoara

M. M. BEFÖTTEI,
M. M. JAMEI,
M. M. GYÜMÖLCS-ÉS VEGYESZEL,

melyek minden nagyobb eseményüzetben kaphatók. 4870

Képvisele:

JOHANN EISZELÉ
 Arad, Str. Nicolai Filipeanu (Főcsász-u.) 22.
 Lloyd 3058

Jutalék-ügynök

vagy utazó

szegedi paprika eladására kerestetik. Ajánlatok: Szentesi Ferenc Szeged, Teleki-uca 2. sz., címre keretnek. 6266

Underwood és Royal

írógépek lerakata.

Javitóműhely. Írógépek jókarbantartása. Nagy kellékraktár. **Fadobozos írógépszalagok.** Írószerek legolesőbban.

Császár, Arad

Str. M. Nicoara (Petőfi-u.) Telefon 410.

Két csinos pincernő

német és román nyelvtudással elsőrangú vendéglőbe

Kerestetik. Utazási költségek megtérítetnek

Schmer János „Heiderstein” vendéglője Sibiu (Nagyzeceben). „Hermes” 14062

Ujságmakulatura

6 kgr.-os csomagokban

kapható a kiadóhivatalban

HENNA

hajfesték a legártalmatlanabb és a legszebb természetes színekben szakemberi garancia mellett, valamint HENNA hajmosást végez:

SZEKELY BELA hölgyfodrász,

specialista hajfestésben. Arad, Bohus-palota. 9040

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 3 lej — bányánál 4 lej. — Vasnapon 6 lej, illetve 8 lej. — A vasnapon kiadott szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasnapon 40 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűrés, melyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közzétehető, az minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon úton is feladhatók, telefon szám: 181. * * * * *

Alkalmazás.

FELSŐKERESKEDELMI jogot végzett tanár, kinek délutánjai szabadok vállal román-magyar fordítási munkát, gyár-, bank-, keresk. vállalatnál, esetleg román órákat ad. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 6583

TÖBBÉVES bizonyítvánnyal állást keres jobb családból való leány kis gyermek vagy idősebb urinő mellé. Cimet kér az Aradi Közlöny kiadó-jában. 6585

EGY józan égetőmester állást keres. Cim Csipai György, Vulkán téglagyár, Str. Vakaresti 1. 6582

GYAKORLOTT házivarrónő házakhoz ajánlkozik. Cimet az Aradi Közlöny kiadó-jában kér. 6587

ÜGYES vasöntők és olvasztó azonnali belépésre felvételnek az Unió vagon-gyárba Szatmárra. 6586

KERESÜNK egy gyakorlott gépészt 1/2 stabil-gőzgéphez, aki fűrészeléshez is ért. Feltételek megállapodás szerint. Ing. Popa & Comp. Faárugyára, Radna Jud. Arad. 6580

LEÁNYT keresek, 17 év körülü fényképezéshez. Megkivántatik a magyar, vagy kevésbé német, esetleg a román vagy szerb nyelv tudása. Simay fűrdő 1. sz. szoba, jelentkezni naponta 2-4-ig. 6593

TANULÓFIU vagy tanulóleány fizetés-sel, ellátás nélkül fényképezőműterem-ben felvétetik. Jelentkezés Simay fűrdő 1. sz. szoba délután 2-4-ig. 6593

KIFUTÓ felvétetik „Perfect” vésnöki intézet Arad, Str. Eminescu. 6596

Lakás.

EGY ÉVI házbérmentes, szép uccai lakás 15.000 lei kölcsönért. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 6592

EGYSZOBÁS uccai lakásomat elcserélném. Cim az Aradi Közlöny kiadó-hivatata-lában. 6590

BUTOROZOTT lakás konyhával azonnal kiadó. Arad, Calea Ardealului (Erdélyi) 1. 6595

Vétel és eladás.

RÖVID ZONGORA elsőrangú, tükrös előszobaszekrény, márványlapos modern mosdó eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 6591

SILSKIN BUNDÁK, hiberet bunda, férfi szőrmébéléses bekecs, férfi szőrmék, öltönyök, férfi és gyermekkabátok, perzsaszőnyegek, futó szőnyeg, rézágak, éjjeli szekrény és mosdó, antik órák, régi asztali lámpák, vitrin, uri szobaháló és szalonberendezések, antik pohár, ve-lencei tál, vitrin tárgyak, hintaszék, gyer mekkocsi, virágállványok, képek, stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Baththyány-u.) I. em., ajtó jobb. 1000

EZÜSTÖT, ékszer, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban vesszünk. Vidékre szállunk. Salon Artistique Arad. 2601

ANTIK ÉS MODERN outorokat, külön-böző antik tárgyakat, szőrmé árakat, dísztárgyakat, szőnyegeket, fehér és ruhaheműt, hástartási cikkeket, stb. bizo-mányba vesszük. Arad, Str. Consistorului 12. (volt Baththyány-uca) I. em., jobb. 1000

Ingatlan.

TIZ kishold föld eladó. Ugyanott 20 kishold haszonbérbe-kiadó Arad alatt. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 6588

HÁZHELYEK eladók Sarlot telepen temetői megállónál. Bővebbet Dömötör mérnök Arad, Str. Muresului (Maros-u.) 5. szám. 6597

Különféle.

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró és szabászat tanfolyam az esti órák-ban is Arad, Str. Eminescu 6. 5685

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-jában. 600

SZÉNA

!!
kocsi számára, baza szállítva métermázsánként 250.— lej, egymázsás vételnél 280.— lej, kicsinyben 280 — lejért lehet kapni Arad, Str. Dorobantilor (Urbán Iván uca) 43. sz. alatt.

Fehérnemű himzést

vállalok: **Almási előnyomda** Arad, Str. Máriaesti (Kossuth-uca) lakola mellett

I. SCHUTZ

direkt külföldről importált speciális **férfiszővel üzlet** Arad, Strada Eminuson (Deák Ferenc-u.) **28.**

Teljesen szortirozva ajánlja a legfinomabb tollkabát-, cover-coat-, double-, kammgarn-, Che-viot- és nadrágszöveteket a legnagyobb választékban, ugyszintén az összes szabókéleket a legolcsóbb áron. Szolid és pontos kiszolgálás!

Berliner Hausverwaltungen

übernimmt, nach langjähriger Erfahrung in Miet-, Hypothek- und Hausstenerangelegenheiten, **Dr. Erwin Rawicz,**

BERLIN Wilmerdorf Trautenau-strasse 20. (Seitenflügel rechts). Telefon Pfalzburg 16-34.

Nähere Auskunft in der Administration des „Aradi Közlöny“

Berlini házak kezelését

elvállalja házbér-, ingatlan-, jelzálog-, kölcsön- és házasügyekben sok évi tapasztalat alapján **Dr. Erwin Rawicz,**

BERLIN Wilmerdorf Trautenau-strasse 20. (Seitenflügel rechts). Telefon Pfalzburg 16-34.

Közelebbi felvilágosítással az „Aradi Közlöny“ kiadó-hivatata szolgál

BRISTOL

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. **SZÁLLODA BUDAPEST.** Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház.

Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem

Hajfonatok, hajrészek, parókák legolcsóbban Fischer-nél. — Modern hajmunka vállalata Arad, Str. Unirel (Fáblán-u.) II. 3276

PENZT SPÓROL, ha

ruhaszükegletét most szerzi be:
Bőr kabát ... eddig L. 5500 most L. 4600
Szőrmés bekecs eddig L. 4800 most L. 3850
Téli felöltő ... eddig L. 3500 most L. 2800
Téli férfi öltöny eddig L. 2500 most L. 1950
Gummi kabát ... eddig L. 960 most L. 830
Gyermek gummi kabát eddig L. 760 most L. 600

MUZSAY-nál

ARADON, a színházzal szemben.

Fogászat! „Wipla“

a fogászatban Piatinázott fogak („Wipla“ anyagi újdonság 200-250 lej. Arany koronák — fogak garantált arany darabja 350-400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) Fehérfogak kautsukra darabja 50 lej. Foghuzás (injektios érzéstelenítés-sel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 5376

Frida D'MOUDJALLED

vizsgázott fogászó Arad, Bul. Reg. Ferd. 14. (József főherceg-ut)

SZŐLŐS HÁZHELYEK

WINKLER JÓZSEF-féle nagy szőlőskert a Str. Grivitei és Str. Capitan Ignat (Miklós és Kapa-u) sarkán, mely házszámokkal ellátott beltelket kápez elsőrendű csemegezőlővel beültetve **házhelyeknek** felosztatik és eladatik kedvező feltételek mellett. — Bővebb felvilágosítást ad: **Dr. Weil Károly** ügyvéd irodája Arad Str. Eminescu 4

LICHTWTZ

LIQUEURS
Lapokban egy hirdetés is közzétehető.

Eladó háztelkek

a Ludig tanyán Vágóhid- és Kasza-u. végén. 1 és 2 szobás házak építése kedvező fizetési feltételek mellett. **FELVILÁGOSÍTÁST AD:** Dr. Ursu ügyvéd Arad, Bul. Reg. Ferd. 19., Leitner mérnök P. Mihai Vit. (Ferenc-t.) 10. Özv. dr. Szilvassy Lászlóné, Str. Episc. Radu 8. (Magyar-u.) és a helyszínen mindennap. 5450

ROSENTHAL

porcellán készlet legolcsóbban és legnagyob-b választékban, fehér carlsbadi étkező-service 26 drból ... **825 L.** Színes aranyozott **1300 L.** kaphatók: **Hajek Antal** utódánál 6203 Arad, Strada Metjanu.

Gyümölcsfákat,

 gyümölcsfa-és anyokát, díszfákat, útszomszékot, rózsákat, oper palántákat, spárgagyökereket, szőlő-oltványokat, alany-vesszőket, stb szállítanak a legjobb minőségben **Ambrosi, Fischer & Társai** faiskolák és szőlőoltványtelepek r.-t. **AIUD — NAGYENYED.** Árjegyzék kívánatra ingyen. 6182